

MILLIY TIKLANISH

21 (290)

2014 йил 28 май, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uz

Тахририят — www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Миллий қадриятларни асраб-авайлаш, уларни келгуси авлодларга етказиш ҳамда улар билан дунё ахлини таништиришда хунармандчиликнинг ўрни бекиёс

3

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

"Адабиётга эътибор — маънавиятга, келажакка эътибор" шiori остида мамлакатимиз бўйлаб ўтказилган анъанавий республика Китоб байрами чин маънода маънавият ва маърифат байрамига айланиб кетди

6

ЖАРАЁН

Европарламент — Европа Иттифоқининг қонунчилик идораси бўлиб, депутатлар Евроиттифоққа аъзо мамлакатлар фуқаролари томонидан тўғридан-тўғри сайланади

7

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

Ўқув-семинар

Миллий тикланиш ғояси

самарали тарғибот орқали ҳаётга татбиқ этилади

Партия томонидан анъанавий тарзда ташкил этиладиган ўқув-семинарлар, одамда, бир мавзу ёки муайян йўналишни ўзида акс эттиради. Буни эса партиянинг ташкилий-кадрлар, аёллар ва ёшлар, мафқуравий, маънавий-маърифий масалалар, жамоатчилик билан алоқалар йўналишларида ташкил этилган ўқув-семинарлар мисолида кўришимиз мумкин.

ли тикланиш" газетаси ижодий ходимлари жалб этилди.

Семинар ЎзМТДП ғояси, дастурий мақсад ва вазифаларини тарғиб қилишда замонавий ва самарали усуллардан фойдаланиш, партиявий тадбирларни ноанъанавий тарзда ташкил этиш ва уларнинг таъсирчанлигини ошириш, партиянинг оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлигини янада кучайтириш ҳамда тарғибот ишларида илғор тажрибалар, умумэтироф этилган сиёсий технологиялар, ахборот-коммуникация воситаларидан кенг фойдаланиш мақсадида ташкил этилди.

Икки кун давом этган семинар-тренингда мамлакатимизда амалга оширилаётган Конституциявий ислохотларнинг мазмун-моҳияти, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида (32, 78, 93, 98, 103 ва 117-моддаларига)ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни, сайловларни тартибга солуви меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳақида атрофлича маълумотлар берилди.

2-бет

Латвия Президенти Ўзбекистонга келди

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримовнинг таклифига биноан Латвия Республикаси Президенти Андрис Берзиньш 27 май куни расмий ташриф билан мамлакатимизга келди.

Икки мамлакат давлат байроқлари билан безатилган Тошкент халқаро аэропортида олий мартабали меҳмонни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Шавкат Мирзиёев кутиб олди.

Қисқа суҳбатдан сўнг Латвия делегацияси шаҳар ташқарисидagi Кўксаройда ўзи учун ажратилган қароргоҳга йўл олди.

Навбатдаги Ўзбекистон — Латвия олий даражадаги учрашувига Ўзбекистон Президентининг 2013 йил октябрь ойида Рига шаҳрига ташрифи доирасида ўтказилган самарали давлатлараро мулоқотнинг мантиқий давоми сифатида қаралмоқда.

Тошкентда томонлар сиёсий, савдо-иқтисодий, сармоявий, маданий-гуманитар ва бошқа

соҳалардаги ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш истикболларини муҳокама этадилар.

Ўзбекистоннинг Европа Иттифоқига аъзо давлатлар орасидаги ҳамкорлиги ичида ўзаро савдо ҳажми бўйича Латвия учинчи ўринда туради. 2013 йил якунларига кўра мамлакатларимиз ўртасидаги товар айирбошлаш 248 миллион АҚШ долларида ошган.

Латвия Президентининг Ўзбекистонга расмий ташрифи доирасидаги асосий тадбирлар 28 майга мўлжалланган.

Аввал хабар қилинганидек, музокаралар якунлари бўйича икки давлат раҳбарларининг Қўшма баёнотини қабул қилиш, Ўзбекистон ва Латвия ўртасида турли соҳалардаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада ривожлантиришга йўналтирилган катор ҳужжатларни имзолаш режалаштирилган.

ЎЗА

Юзма-юз

Депутат — сайловчилар ҳузурида

партия электорати манфаатларини рўёбга чиқариш — асосий мақсад

Бугун юртимизда демократик янгиликлар ва модернизация жараёни тобора чуқурлашиб бормоқда. Мазкур жараёнда сиёсий партиялар, айниқса, улардан сайланган барча даражадаги депутатлардан янада фаоллик ва ташаббускорлик талаб этилади. Яъни сайловчилар ишончини оқлаш, электорат манфаатларини ҳимоя қилиш депутатнинг нафақат вазифаси, балки бурчи ҳамдир.

Шу кунларда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутatlari ўз сайлов округларида бўлиб сайловчилар билан учраш-

моқдалар. Парламент қўйи палатасидаги ЎзМТДП фракцияси аъзолари сайловчилар билан учрашувларда электорат билан юзма-юз мулоқот қилиш, уларнинг фикр-мулоҳазалари билан танишиш, мақсад ва манфаатларини ўрганиш ҳамда ўз ваколатлари доирасида рўёбга чиқаришга аҳамият беришмоқда. Шунингдек, Президентимизнинг 9 май — Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан ОАВ ходимларига берган интервьюси, «Ўрта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожига роли ва аҳамияти» мавзусидаги халқаро конференциядаги нутқининг мазмун-моҳиятини кенг тушунтириш ва тарғиб қилиш, «Соғлом бола йили» Давлат дастурида белгиланган чора-тадбирларнинг жойлардаги ижросига эътибор қаратишмоқда.

3-бет

Робита

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси томонидан Президентимизнинг Самарқанд шаҳрида ўтказилган "Ўрта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожига роли ва аҳамияти" мавзусидаги халқаро конференциясидаги маърузаси муҳокамасига бағишланган давра суҳбати ташкил этилди.

Дахлдорлик ҳисси

аждодларга муносиб бўлишга ундайди

"Буюк аجدодларимиз мероси — инсоният маънавий бойлигидир" мавзусидаги тадбирда ЎзМТДП Марказий Кенгаши ва Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзолари, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлардаги партия гуруҳи аъзолари, "Аёллар қаноти" ва "Ёшлар қаноти" етакчилари, тарихшунос олимлар, профессорлар, тадқиқотчи ҳамда экспертлар иштирок этди.

Тадбирни ЎзР ФА Темурийлар тарихи давлат музейи директори Нозим Хабибуллаев кириш сўзи билан очиб,

истиклол йилларида мамлакатимизда аждодларга эҳтиром кўрсатиш, улар меросини чуқур ўрганиш, тадқиқ қилиш борасида кенг қўламли ишлар амалга оширилаётгани, бу эса келажак авлод қалбига аждодларга муносиб бўлиш, улар изидан бориб, илму фанда юксак натижаларни қўлга киритиш мақсадини кучайтираётганини таъкидлади.

Давра суҳбатида ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси Сарвар Отамуратов сўзга чиқди:

2-бет

Қонунга шарҳ

Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси

унинг ҳуқуқий асослари тақомиллашди

4-бет

«Milliy tiklanish»
газетасини

www.milliytiklanish.uz

сайтида ҳам ўқинг!

Муносабат

Аждодлар тарихий мероси

янги билим ва кашфиётлар манбаи

Яқинда Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган "Ўрта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожига роли ва аҳамияти" мавзусидаги халқаро конференция буюк аждодларимизнинг илмий меросини ўрганиш, замонавий цивилизация тарихида уларнинг туганган ўрни ва илм-фан ривожига қўшган ҳиссасини идрок этиш ҳамда бу йўлдаги халқаро илмий ҳамкорликни кенгайтириш борасида, ҳеч шубҳасиз, гоят муҳим аҳамият касб этди.

Конференция ишида қарийб 50 мамлакатдан таниқли олимлар, нуфузли халқаро ташкилотлар раҳбарлари, олий таълим муассасалари профессорлари, илмий марказлар ва институтлар мутахассислари, экспертлар фаол иштирок этган ҳам бу фикрни яққол тасдиқлайди.

Президентимизнинг ушбу халқаро анжуманда сўзлаган нутқини тинглаб, бундан 23 йил олдин — Мустақиллигимиз эълон қилинганига эндигина бир ой тўлган кунлари — Ўзбекистон Миллий боғида буюк шоир ва мутафаккир Алишер Наво-

ий таваллудининг 550 йиллиги муносабати билан барпо этилган хайкалнинг тантанали очилиш маросимида давлатимиз раҳбари томонидан айtilган қуйидаги сўзлар беихтиёр ёдимга тушди: "Ўз тарихи ва аждодларини сийлаган халқнинг келажаги албатта порлоқ бўлади. Ишонамизки, Ўзбекистонимиз тез орада дунё ҳамдўстлиги ўртасида ўзига муносиб ўринни эгаллайди, иншоолло. Ана ўшанда ҳам Алишер Навоийнинг қутлуг номи бизга мададкор бўлади".

5-бет

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!

Нашр кўрсаткичи — 158

Ўқув-семинар

Миллий тикланиш ғояси

самарали тарғибот орқали ҳаётга татбиқ этилади

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий ривожланишининг устувор йўналишларини белгилашда сиёсий партияларнинг ўрни, партия ғоясини тарғиб қилишнинг самарали усуллари, оммавий ахборот воситалари билан ишлаш юзасидан маърузалар тингланди. Сайлов технологиялари ва уларни қўллашнинг замонавий услублари, депутатликка номзодларнинг оммавий ахборот воситаларидаги сайловолди тарғиботи технологиялари бўйича машғулотлар ўтказилди.

Семинарда ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси Сарвар Отамуратов маъруза қилди.

— Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси жамият ҳаётини янада демократлаштириш, мамлакатимизни модернизация қилиш ҳамда ислохот этиш йўлидаги янги босқични белгилаб берди, - деди партия раҳбари. —

Шунингдек, мазкур концепция давлат ҳокимияти ва бошқарувини демократлаштириш, ўзаро тийиб туриш ва манфаатлар мувозанати тизимини қарор топтириш ва ривожлантириш бўйича ислохотларнинг қонуний ва мантқий давоми бўлди. Ушбу муҳим, стратегик аҳамиятга эга бўлган ҳужжатга мувофиқ, Асосий Қонунимизга ўзаро тийиб туриш ва манфаатлар мувозанати тизимини янада такомиллаштиришга қаратилган бир қатор ўзгариш ва қўшимчалар киритилди. Улар ислохотларни янада чуқурлаштириш ва ҳокимият ваколатларини тақсимлаш принципнинг ҳуқуқий асосларини ривожлантиради. Олий Мажлис ҳар икки палатасининг ваколатлари ва назорат функциялари, шунингдек, жамоатчилик ролини кенгайтириш ҳамда парламент ва жамоатчилик назоратининг яхлит тизимини шакллантиради. Парламентаризм ва партиялараро рақобат тизимини янада кучайтиради.

Семинарда ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси ўринбосари Жалолиддин Сафоев, ЎзМТДП фракцияси аъзолари Шухрат Дехқонов, Улуғбек Жалмонов, Акмал Раҳмонов, Ўзбекистон Республикаси Марказий Сайлов Комиссияси матбуот хизмати раҳбари Низомиддин Нурматов, ЎзМТДП Марказий Кенгаши аъзоси Лола Саидова ҳамда "Миллий тикланиш" газетаси Бош муҳарири ўринбосари Исмат Худоевнинг турли мавзулар юзасидан маърузалари тингланди.

Бошлангич партия ташкилотлари — бош таянчимиз

Партиянинг асосий кучи

куйи бўгинларнинг амалий ишларида намоён бўлади

Халқ маънавиятини юксалтиришга хизмат қиладиган миллий қадрият ва анъаналарни ҳаётга жорий этиш, юксак маънавиятни, ахлоқни ҳамда қомил инсонни тарбиялашга ҳар томонлама қўмаклашиш Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг асосий вазифаларидан бири ҳисобланади. Ана шундай дастурий мақсадларни амалга оширишда Иштихон туманидаги 347 нафар педагогни бирлаштирган куйи бўгиннинг ҳам ўзига хос ўрни бор.

— Партиянинг сайловолди Платформасида белгиланган мақсад-вазифалар ижросини таъминлашда партиянинг турли даражадаги ташкилотлари фаол ва мустақил бўлиши лозим, - дейди куйи бўгин етакчиси Саидолим Холмуродов. - Бошлангич партия ташкилотимиз ўз фаолиятида асосий эътиборни электротар манфаатларини ҳимоялаш, партия ғояларини кенг тарғиб қилишга қаратган. Жумладан, ёшларни ҳар томонлама қомил инсон қилиб тарбиялаш, маънавиятини юксалтириш, уларни ёт ғоялар таъсиридан асраб-авайлаш борасида бир қатор тадбирлар ўтказдик. Куйи бўгин ташаббуси билан ўтказилган "Биз одам савдосига қаршимиз", "Қомилликка интилиб", "Юксак маънавиятли ёшлар — Ватан келажаги", "Битирувчи ёшлар бандглигини таъминлаш — долзарб вазифа", "Фуқароларнинг сиёсий-ҳуқуқий маданиятини оширишда сиёсий партияларнинг роли" мавзусидаги тадбирлар ёш авлодни баркамол этиб вояга етказишни мақсад қилгани билан аҳамиятлидир.

Дарҳақиқат, ЎзМТДП Иштихон туман Кенгашидаги бошлангич партия ташкилоти фаолиятида миллий анъана ва қадриятларни тиклаш ҳамда ривожлантиришга қўмаклашиш, ёшларни Ватанга садоқат руҳида тар-

тобора ортиб бормоқда. Бунга мисол тариқасида юртимизда оммавий ахборот воситалари сони 1991 йилга нисбатан 3,5 баробарга кўпайгани, нодавлат оммавий ахборот воситалари тармоғи шаклланиб, самарали фаолият кўрсатаётгани, анъанавий ахборот тизимлари билан бирга интернет сайтлари, интернет-радио, интернет-телевидение ҳам ҳаётимиздан кенг ўрин эгаллаб бораётганини келтириш мумкин. Шунингдек, оммавий ахборот воситаларининг аксарияти интернетда ўз веб-сайтига эга бўлиб, теле-радио каналларнинг кўрсатув ва эшиттиришлари интернет орқали дунёнинг қўлаб давлатларига узатилмоқда. ЎзМТДП ғояси ва дастурий мақсад-вазифаларини кенг тарғиб қилишда мамлакатимиздаги мав-

жуд ушбу медиамакон имкониятларидан унумли фойдаланиш устувор вазифалардан бири эканлиги алоҳида эътироф этилди.

Шунингдек, семинар-тренинг давомида иштирокчилар ўртасида турли интерфаол машғулотлар, тест ва сўровномалар ўтказилди. Улар орқали иштирокчилар ўзларининг фикр-мулоҳазалари, тақлифларини билдирдилар, тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Семинар якунида иштирокчиларни қизиқтирган барча саволларга жавоблар берилди. Кун тартибидеги барча масалалар юзасидан билдирилган конструктив фикр-мулоҳазалар, тақлифлар асосида Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг чора-тадбирлар дастури белгилаб олинди.

Қамола АБДУВАЛИЕВА, ЎзМТДП Андижон вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси давони мафқуравий, маънавий-маърифий масалалар бўйича бош мутахассиси:

— Бугунги семинар сиёсий партиялар учун муҳим синов йилида мафқуравий, маънавий-маърифий йўналишдаги билим ва тажрибаларимизни янада бойитишга хизмат қилди. Семинар давомида фаолиятимизда эришган натижалар билан бир қаторда, йўл қўйилган камчиликларни таҳлил этдик. Тарғибот ишларида нотиклиқ маҳоратини ошириш, сиёсий технологиялардан самарали фойдаланиш, партия электорати манфаатларини ифода этиш лозимлиги таъкидланди. Маърузаларни тинглаб, ўз олдими партия ғояси ва мафқурасини тарғиб этишда депутатлар ташаббусларини кенгайтириш, улар билан мустахкам алоқа ўрнатиш, замонавий ва янги лойиҳаларни илгари суриш, турли ташкилотлар билан самарали ҳамкорлик қирраларини излаб топиш ҳамда оммавий ахборот воситаларида янада таъсирчан чиқишлар қилишни мақсад қилиб қўйдим.

Илья ДИЛЬМАНОВ, "Milliy tiklanish" газетасининг Қорақалпоғистон Республикаси бўйича мухбири:

— Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси ғояси, дастурий мақсад ва вазифаларини тарғиб қилишнинг замонавий усуллари бағишланган ўқув-семинарда фаолиятимиз учун қимматли ва зарур маълумотларни олдим. Маърузаларни тинглаб, партиянинг матбуот нашридаги фаолиятимизни танқидий-таҳлил этиб қилдик. Газета саҳифаларида эътибор қаратишимиз лозим бўлган жиҳатлар, ўқувчини жалб эта оладиган мавзулар бисёрлиги ва улардан унумли фойдалана олмаётганимиз қайд этиб ўтилди. Шунингдек, газета мухбирлари ва партия ташкилотларининг мустахкам алоқасини таъминлаш, журналистиканинг замонавий, таъсирчан жанрларидан фойдаланиб, аниқ, ҳолис ва долзарб материаллар эълон қилиш партия ғоялари тарғиботида муҳим аҳамият касб этиши таъкидланди.

Азамат ҚОСИМОВ, ЎзМТДП Наманган вилоят Кенгаши матбуот қотиби:

— Оммавий ахборот воситалари билан мустахкам алоқа ўрнатиш, партия ғояларини самарали тарғиб қилиш, партия дастурий мақсад ва вазифаларини кенг жамоатчиликка етказишда партия ташкилотларининг матбуот қотиблари зиммасига алоҳида масъулият юкланади. Ўқув-семинарда партия ғояларини самарали тарғиб қилишнинг замонавий, янги усулларини қўллаш, оммавий ахборот воситалари имкониятларидан унумли фойдаланиш, пресс-релиз тайёрлаш, матбуот конференциялари ташкил этиш, ОАВга интервью бериш борасидаги қўникмаларимиз янада мустахкамланди. Фаолиятимизни танқидий қўриб чиқишда бугунги олган билимларимиз асқотди.

Робота

Дахлдорлик ҳисси

аждодларга муносиб бўлишга ундайди

(Давоми.
Боши 1-бетда)

— Давлатимиз раҳбарининг Самарқандда ўтказилган халқаро конференциядаги нутқини партияимизнинг барча аъзолари тарихимиздан фахрланиш туйғуси билан тинглагани шубҳасиз. Ўрта асрларда яшаб ижод этган алломалар илмий меросини чуқур ўрганиш, таҳлил қилиш ва унинг замонавий цивилизация тарихида тутган ўрнига баҳо бериш мақсадида ташкил этилган конференциядаги Президентимиз нутқидаги долзарб мулоҳазалар, устувор масалалар билан партияимиз аъзоларини янада теранроқ таништириш, бу борадаги аниқ вазифаларимизни белгилаб олиш мақсадида мазкур давра суҳбатини ташкил этдик. Барчамизга маълумки, халқимизнинг илмий-тарихий меросини чуқур ўрганиш ва эришилган ютуқларни улғайиб келаятган авлод ўртасида кенг тарғиб қилиш, мамлакатимизда фан-таълимни ривожлантиришга, ёшларни интеллектуал салоҳиятли этиб тарбиялашга қўмаклашиш, ёш авлодда миллий тарих ва халқ анъаналарига нисбатан чуқур ҳурмат туйғусини уйғотиш ЎзМТДПнинг мақсад-вазифаларидан саналади. Шундан келиб чиққан ҳолда, Самарқандда бўлиб ўтган мазкур халқаро конференция ва ундаги давлатимиз раҳбарининг нутқи ЎзМТДП дастурий мақсад-вазифаларида татбиқ этилишида муҳим аҳамият касб этади.

Тадбирда эътироф этилганидек, дунёнинг элликка яқин мамлакатидан олимлар, нуфузли халқаро ташкилотлар раҳбарлари, профессорлар, илмий марказлар ва институтлар мутахассисларини бир жойга тўплаган халқаро конференция ҳар жиҳатдан самарали бўлди. Унда иштирокчилар ўрта асрлар Шарқ алломаларининг дунё тамаддунида тутган ўрнини ўрганиш билан бирга мамлакатимизда миллий қадриятларни тиклаш, фан ва таълим тизимини ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишлар билан таништирилди. Президентимизнинг халқаро конференциядаги нутқи халқимизнинг асрлар давомида илм-фан, маданият, адабиётда тўплаган бой мероси ва унинг инсоният ривожидеги тутган ўрнига бағишланди.

Дарҳақиқат, буюк алломаларимиз Мирзо Улуғбек, Али Қуши, Ал-Қоший, Абдуразақов Самарқандий, Аҳмад Фарғоний, Муҳаммад Мусо Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Абу Наср Фиробий, Маҳмуд Замаҳшарий, Навоий, Фирдавсий, Низомий Ганжавий, Ҳудайид, Жомий, Хондамир ва бошқаларнинг илмий-ижодий мероси инсоният ақлу тафаккури, замон тараққиётига муносиб ҳисса бўлиб қўшилган. Бугун улар яратган боқий меросини ўрганиш, тадқиқ қилиш ва асраб-авайлаш авлодлар зиммасидаги бурч ва масъулиятдир.

— Мустақиллик йилларида тарихимизни, аждодларимизнинг бой меросини ўрганиш, тадқиқ қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда, - деди тадбирда маъруза қилган ЎзМТДП фракцияси аъзоси, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси раиси Абдуғафур Маматов. — Бу борада юртимиз олимлари, тадқиқотчилар томонидан илмий изланишлар олим борилмоқда. Шунингдек, хорижий олимлар ҳам улуғ алломаларимиз илмий-ижодий меросини, уларнинг илму фанда эришган ютуқлари, жаҳон илмий тамаддунига қўшган ҳиссаларини тадқиқ этишмоқда. Бу эса аждодларимизнинг ақлу-заковати махсули бўлган бой меросини кенг тарғиб қилиш билан бирга миллатлар ўртасида ўзаро ҳамкорлик, бир-бирини тушуниш, тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Давлатимиз раҳбари маърузасида юртимизда буюк аждодларга муносиб авлод вояга етаётгани, уларнинг таълим-тарбия олишлари учун барча шарт-шароитлар ярати берилаётганини гурур ва ифтихор билан таъкидлаб ўтди. Маърузада таъкидланганидек, юртимизда таълимнинг миллий модели юзга келиб, Давлат бюджетининг 35 фоизи таълим соҳасига сарфланмоқда. Умумий ўрта ва касб-хунар таълими беришни назарда тутадиган 9+3 тизими жорий этилди. Қолаверса, қонун ҳужжатларида умумий таълим олиш мажбурий бўлгани ҳолда касб-хунар эгалаш мажбурий-ихтиёрийлиги мустахкамлаб

қўйилди. Умуман, юртимиз таълим тизимида амалга оширилаётган сайй-ҳаракатлар натижа-сида узлуксиз таълимнинг замонавий талабларига жавоб берадиган яхлит тизим яратилди. Бир сўз билан айтганда, юртимизда асрлар оша эзгуликка йўрилган илму фан, маърифатнинг ривожланиши билан боғлиқ бўлган тарихий жараёни муҳокама қилиш асносида маданиятлараро ва давлатлараро ҳамкорлик масалаларига эътибор қаратиш, уларни янги босқичга олиб чиқиш бош масала эканлиги Юртбошимиз нутқларида ўз аксини топди.

Давра суҳбатидеги маърузалар фикр-мулоҳазалар, баҳс-мунозараларга уланди. Мавзу юзасидан ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси ўринбосарлари Жалолиддин Сафоев ҳамда Арслон Эшмуродов, ЎзМТДП фракцияси аъзоси Урал Хаитов, тарихшунос олим Омонилла Бўриев ўз мулоҳазаларини баён этиди.

— Буюк аждодларимиз бой меросини ўрганиш, тадқиқ қилиш ва уларни келажақ авлодларга етказиш бугунги куннинг муҳим вазифаси саналади. Бу борада Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси дастурий вазифаларидан келиб чиқиб, фаолиятини янада кучайтиришга интиломоқда, - деди Жалолиддин Сафоев. — Бундан кейинги фаолиятимизда асосий электротартиб ҳисобланган таълим, фан, маданият соҳаси вакиллари кўмағидан самарали фойдаланиб, тарихий-маданий меросимизни, аждодларимиз томонидан яратилган илмий, ижодий натижаларни кенг тарғиб қилиш, мазкур соҳаларда ечимини кутаётган масалаларни муҳокама этиш, унинг ечимига қаратилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни янада такомиллаштириш масалаларига эътиборни янада кучайтириш лозим. Зеро, ЎзМТДП сайловолди Платформасида партия халқ таълимини ривожлантириш соҳасида кадрлар тайёрлаш устувор принциплари амал қилиши, бунда Ал-Беруний, Ал-Хоразмий, Мирзо Улуғбек, Ал-Фарғоний ва жаҳон цивилизациясига улкан ҳисса қўшган буюк бобокалонларимизнинг илм-фанга бўлган чанқоқлиги мисолида билимга, маърифатга нисбатан миллий анъанавий муносабатларга, фундаментал фан ривожланиши эътиҳорларига, шунингдек, мамлакат ривожланиши ва янгилашнинг стратегик вазифаларига асосланиши белгиланган. Бундан ташқари фан соҳасини ривожлантириш ва Ўзбекистоннинг илмий зиёлиларини бундан буён ҳам қўллаб-қувватлаш масалаларини тартибга солуви қонун ҳужжатлари ишлаб чиқиши ҳамда қабул қилинишига эришиш партиянинг асосий мақсадларидан бири саналади.

— Конференцияда иштирок этиб, давлатимиз раҳбари маърузасини тинглар эканман, Шарқ алломаларининг буюк кашфиётлари, илмий изланишлари жаҳон тамаддунига муносиб ҳисса қўшиб, улар бугунги кунда ўз аҳамиятини йўқотмай келаятгани, бу эса авлодлар зиммасига катта масъулият юклашини хис қилдим, - деб ЎзРФА вице президенти Баҳром Абдуҳалимов конференция таассуротлари билан ўртоқлашди. — Халқаро Конференция якунига бағишланган ҳужжатлар, тавсия ва ҳулосаларга кўра, бу каби тадбирлар бир марталик эмас, доимий тадбирларга айланиши лозимлиги белгиланди. ЎзМТДП томонидан ташкил этилган мазкур давра суҳбати ҳам халқаро конференция мавзусига ҳамоҳанг тарзда ўз вақтида билдирилган муносабат бўлди, десак муболага бўлмайди.

Тадбирда иштирокчилар томонидан Юртбошимизнинг халқаро конференциядаги нутқида билдирилган фикр-мулоҳазалардан келиб чиққан ҳолда ЎзМТДП олдига турган устувор вазифалар юзасидан тақлиф ва тавсиялар берилди ва улар асосида партиянинг чора-тадбирлар дастури белгиланди. Хусусан, бу каби тадбирларни буюк алломалар етишиб чиққан ҳудудлар — Хоразм, Фарғона, Самарқанд ва Бухоро вилоятларида ҳам ташкил этиш, партия сафидеги олимлар, ёш тадқиқотчилар кўмағига таяниб, тарихий меросимизни асраб-авайлаш, очилмаган қўриқларни кашф этиш ишларини янада кучайтириш белгилаб олинди.

Шоҳида ДАМАНОВА, "Milliy tiklanish" мухбири

Партия ҳаёти

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Юзма-юз

Депутат — сайловчилар ҳузурида

партия электорати манфаатларини рўйбга чиқариш — асосий мақсад

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохларнинг бориши, парламентнинг қонун ижодкорлиги, қабул қилинган қонунлар ижросини таъминлаш ҳамда партия фракцияси фаолияти юзасидан ахборотлар бермоқдалар.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари кўмитаси раиси, ЎзМТДП фракцияси аъзоси Абдуғафур Маматов Жиззах, Пахтакор ва Зафаробод туманларида бўлиб, сайловчилар ва партия электорати вакиллари билан мулоқот қилди. Депутат учрашувларда Президентимизнинг 9 май — Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан оммавий ахборот воситалари вакиллари билан бўлган суҳбатда белгиланган масалаларга эътибор қаратди.

— Президентимиз дунёнинг турли минтақаларида қарама-қаршилик ва зиддиятлар кучайиб бораётган бугунги кунда барчамиз доимо огоҳ ва ҳушёр бўлишимиз, фарзандларимизга тўғри ва оқилона йўл кўрсатишимиз зарурлигини таъкидладилар, - деди нотик Жиззах туманида бўлиб ўтган учрашувда. — Эътироф этиш жоизки, ёш авлодни ватанпарварлик, миллий ғояга содиқлик, миллий-маънавий-тарихий қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш, уларнинг қалбига миллий гурур туйғусини уйғо-

тиш ЎзМТДПнинг асосий мақсадларидан саналади. Ўрни келганда айтиш жоизки, партиямиз ва фракциямиз ҳамкорлигида мазкур йўналишда бир қатор тарғибот тадбирлари амалга оширилмоқда.

Шунингдек, сайловчилар билан учрашувларда тегишли ташкилотларга «Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланишни янада такомиллаштириш чора-тадбирларининг амалга оширилиши ҳолати ҳақида» сўров юбориш учун материаллар тўпланмоқда.

— Маълумки, Жиззах туманида кўплаб маданий ва номоддий маданий мерос объектлари мавжуд. Шунингдек, қадимий анъаналар ва урф-одатларнинг бойлиги ҳудуднинг ўзига хос жиҳатларидан бири саналади, - дейди «Қамолот» ЁИХ туман бўлими раиси Нуриддин Холматов. — Аммо, ҳудуддаги кўплаб археологик масканлар ҳали етарлича ўрганилмаган, айрим тарихий қадамжолар ва зиёратгоҳларни ободонлаштириш ва таъмирлаш ишлари назардан четда қолмоқда. Депутат билан мулоқот

жараёнида ушбу муаммоларни бартараф этиш йўллари, мутассадди ташкилотлар томонидан қилиниши лозим бўлган ишлар ҳақида батафсил сўз юритилди. Ўйлаيمانки, ЎзМТДПнинг устувор вазифаларидан бири бўлган бу каби масалалар келгусида ўзининг ижобий ечимини топади.

— Таъкидлаш жоизки, давлатимиз раҳбарининг «Ўрта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожигаги роли ва аҳамияти» мавзусидаги халқаро конференцияда амалга оширилаётган миллий қадриятларимизни тиклаш ва халқимизнинг бой тарихини ўрганиш, фан ва таълим тизимини ривожлантиришда муҳим дастуриламал бўлиб хизмат қилади, - деди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты, ЎзМТДП фракцияси аъзоси Арслон Эшмуродов. Нишон туманида ўтказган учрашувларида. — Зеро, ушбу маърузада халқимизнинг асрлар давомида тўплаган бой

мероси ва унинг инсоният ривожигаги тутган ўрни, аждодларимизнинг бой илмий-адабий меросини ўрганиш, тадқиқ қилиш, уларни янги босқичга олиб чиқиш зарурлиги таъкидланди. Бу борада Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси томонидан ўз дастурий мақсадларидан келиб чиққан ҳолда қатор тарғибот тадбирлари ташкил этилмоқда. Йигилишларга партия электорати бўлган таълим, фан, маданият соҳаси вакиллари тақлиф этилиб, мазкур соҳаларда ечимини кутаётган масалалар муҳокама қилинмоқда.

Ўзро мулоқотлар асосида ўтган учрашувларда иштирокчилар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди.

ЎзМТДП фракцияси аъзоси Олим Усаров Каттақўрғон шаҳридаги Иқтисодиёт коллежи ҳамда «Яккабоғ», Мели Разоқов номидаги маҳалла фуқаролар йиғинларида сайловчилар билан учрашувлар ўтказди. Юзма-юз мулоқотларда жорий «Соғлом бола йили» Давлат дастурида белгиланган мақсад-вазифа-

лар, уларнинг ижросига эътибор қаратилди.

Таъкидланганидек, Давлат дастурида соғлом, баркамол авлодни шакллантириш учун қулай ташкилий-ҳуқуқий шарт-шароитлар яратиш, шу асосда амалдаги қонунчилик, меъёрий-ҳуқуқий базани янада такомиллаштириш каби бир қатор долзарб масалалар белгиланган. Бу эса Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги сиёсий партиялар фракциялари қатори ЎзМТДП фракцияси аъзолари зиммасига ҳам катта масъулият юклайди. Мазкур йўналишда фракциямизнинг алоҳида иш режаси ишлаб чиқилиб, қатор саъй-ҳаракатлар амалга оширилмоқда. Жумладан, депутатлар томонидан жойларда «Ўзбекистон Республикасида таълим тизимини ислоҳ қилиш шароитларида мактабча таълим муассасаларини кенгайтириш, уларни педагог кадрлар ва замонавий моддий-техник база билан мустаҳкамлаш ҳолати ва истикболлари» мавзусидаги эшитувга тайёргарлик кўриш мақсадида ўрганишлар олиб борилмоқда.

— Депутатнинг сайловчилар билан учрашувлари орқали ҳудудимиздаги бир қатор масалаларни ҳал этиш, қабул қилинаётган қонунларга тақлиф бериш орқали унинг янада мукамаллашуви хисса қўшиш имконига эга бўлди, - дейди Каттақўрғон шаҳридаги «Яккабоғ» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Азим Норов. — Шунингдек, учрашувда сайловчилар томонидан битирувчиларни касбга йўналтириш, уларнинг бандлигини таъминлаш ҳамда мактабча таълим муассасалари фаолияти билан боғлиқ айрим масалалар юзасидан ҳам тақлифлар берилди.

Учрашув сўнггида депутат сайловчилардан тушган тақлиф ва мулоҳазаларга ўз муносабатини билдирди, саволларга жавоб берди.

ЎзМТДП фракцияси аъзоси Шавкат Болтаев сайловчилар билан учрашувларда ҳудудий муаммолар ҳамда амалдаги қонунларнинг жойлардаги ижроси, электорат манфаатларини ҳимоя қилишда маҳаллий кенгашлардаги депутатлар ва Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги партия фракцияси билан ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш масалаларига эътибор қаратди.

— Мамлакатимиз мустақилликка эришганидан буён ўтган тарихан қисқа давр ичида дунёда ўзининг муносиб ўрнини эгаллади. Бу давлатимизнинг жаҳон ахлига яхши маълум бўлган минтақамизда

барқарорлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган ташаббусларида ҳам амалий ифодасини топади. Президентимиз 9 май — Хотира ва қадрлаш куни оммавий ахборот воситалари вакиллари билан суҳбатда мамлакатимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигининг асоси тинчлик ва аҳиллик эканлигини алоҳида эътироф этдилар. Шунингдек, ёшларни миллиятимизга хос бўлган ориентлилик, гурур ва ифтихор каби хислатлар асосида тарбиялаш, уларни турли таҳдид ва хавф-хатарлардан ҳимоя қилиш лозимлигига эътибор қаратдилар. Билдирилган ушбу фикрлар олдимизга қатор долзарб вазифаларни қўяди. Яъни сайловчилар билан учрашганда юртимиз фуқароларига Ўзбекистоннинг тинчликпарвар сиёсати, Президентимиз томонидан бу борада амалга оширилаётган ишлар хусусида кенг ва холис тушунчалар беришимиз керак, - деди депутат учрашувларда.

Учрашувлар давомида партия электорати манфаатлари билан бевосита боғлиқ бўлган ҳудуддаги маданий мерос объектларининг ҳолати, соҳага оид қонунларнинг ижроси билан боғлиқ масалалар ҳам атрафлича таҳлил қилинди.

ЎзМТДП фракцияси аъзоларининг сайловчилар билан учрашувлари давом этмоқда.

Ўз мухбиримиз

Партия лойиҳаси

Қадим қадриятларимиз

миллий ҳунармандчилик воситасида ривожланмоқда

(Ушбу сурат)

давомчилари сифатида миллий ҳунармандчилик ривожига ўз хиссаларини қўша оладилар.

Эътироф этилганидек, вилоятда соҳанинг кўллаб-қувватланиши самараси ўлароқ, Республика «Хунарманд» уюшмаси вилоят бўлими аъзолари сони 433 нафарга етди. Шулардан 84 нафарини аёллар ташкил этади. Уюшма томонидан ҳунармандларнинг кўргазмаларини ташкил этиш, манфаатларини кўллаб-қувватлаш билан бир қаторда, уларнинг маҳоратини ошириш борасида ҳам муайян ишлар амалга оширилди. Чунки, республикамизнинг бошқа ҳудудларидан тақлиф этилган моҳир усталар иштирокида маҳорат дарслари ўтказилаётгани, ёш ҳунармандларнинг малакаси ошишига хизмат қилмоқда. Бухородан мисгарлик, Риштондан қулолчилик, Намангандан қўлда газлама тўқиш бўйича таниқли усталар Хивага ташриф буюриб, ўз тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Семинарда сўз олганлар тижорат банклари томонидан кредитлар ажратиш шартлари ва кўрсатилаётган хизматлар, банкларнинг замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш ҳолати, мамлакатимиз банкларининг молия ва бошқа ресурслар билан таъминланганлик даражаси, ҳунармандларга берилган имтиёзлар ҳақида атрафлича фикр юритдилар. Иштирокчиларни банк тизимининг бугунги ҳолати ва ривожланиш истикболлари билан таништирдилар.

Хулоса ўрнида айтиш жоизки, бугун мамлакатимизда миллий ҳунармандчиликни ривожлантириш, қадриятларимиз давомчиларининг миллий ҳунармандчилик маҳсулотларини дунё бозорларига олиб чиқиш, ўз меҳнат маҳсуллари орқали оилалари, халқимиз ҳаёти фаровонлигини таъминлашлари учун мустахкам ҳуқуқий асос яратилган. Бу эса, ҳунармандлар сафини кенгайтириш, азалий қадриятларимиз бардавомлигини сақлашда бекиёс аҳамият касб этмоқда.

Зубайда ТОҒОНОВА, ҳунарманд:

— Мен Халқ банки Қўшқўпир туман филиалининг 3 миллион сўм кредити эвазига замонавий тикув машиналари харид қилиб, ўзининг тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйдим. Ушбу кредит маблағини олишимда менга Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси яқиндан ёрдам берди. Корхонамизда тикаётган замонавий парда, дастурхон ва ёстиқчиларни кўллаб ҳамқишлоқларимнинг турмушини беэватгандан мамнунман. ЎзМТДПнинг миллий ҳунармандчилигимизни кўллаб-қувватлаш борасида амалга ошираётган лойиҳалари ота-боболаримиздан мерос аъёналарнинг бардавомлигини таъминлаш, шунингдек, халқимиз турмуш фаровонлигининг ошишига хизмат қилмоқда.

Анвар СОБИРОВ, ҳунарманд:

— Халқимизда ҳунарли элда азиз, деган гап бор. Бу нақлга амал қилган одам ҳеч кимдан кам яшамаслигини ўз ҳаётий тажрибамдан яхши билман. Мен тунуқадан ясаган печлар ва бошқа уй-рўзгор буюмлари харидорларга манзур бўлмоқда. Бир неча шогирдларим бор. Мамлакатимизда миллий ҳунармандчилик соҳасига қаратилаётган эътибор ва яратилган имтиёзлар натижасида ҳунармандлар сафи йилдан-йилга кенгаймоқда. Бугунги тадбирда партиямиз электорати бўлган оилавий тадбиркор, қасаначи ва ҳунармандлар манфаатларини ҳимоя қилиш, улар фаолиятини янада кенгайтиришга қаратилган банк кредит хизмати турлари ва соҳага оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар хусусида кўллаб маълумотларга эга бўлдим. Бу эса келгуси фаолиятимда асқотиши, шубҳасиз.

Алишер РАХМОН,
«Milliy tiklanish» мухбири

Хроника

Оила ва маҳалла ҳамкорлиги

партия дастурий мақсадларига хизмат қилмоқда

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН

ЎзМТДП Нукус шаҳар Кенгаши томонидан «Фарзанд тарбиясида маҳалланинг тутган ўрни» мавзусида давра суҳбати ташкил этилди. Тадбири ЎзМТДП Нукус шаҳар Кенгаши Ижроия Кўмитаси раиси ўринбосари А.Отениязова кириш сўзи билан очди.

— Юртимизда маҳалла азал-азалдан меҳр-оқибат кўргони, қадимий қадриятлар бешиги бўлиб келган. Эътироф этиш жоизки, халқимизнинг маънавий онгини янада юксалтириш, ўсиб келаётган ёш авлодни Батанга садоқат, истиклол ва аждодлар хотирасига ҳурмат руҳида тарбиялашда маҳалланинг ўрни бекиёсдир. Мамлакатимизда демократик ва миллий қадриятларни қарор топтириш, кучли фуқаролик жамияти сари илдам қадам ташлашда фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг ўрни муҳимлигидан келиб чиқиб, бевосита маҳаллалар ҳамкорлигида турли тарғибот тадбирлари, спорт мусобақалари ўтказиб келямиз.

Таъкидланганидек, қадимдан илму маърифат, таълим-тарбия маскани, миллий қадрият ва аъёнларимиз бешиги ҳисобланган маҳаллада тарбия топган фарзандлар юксак маънавий тафаккур эгаси бўлиб вояга етганлар. Шу боис, ЎзМТДП сайловолди Платформасида белгиланган халқимизнинг илмий-тарихий меросини чуқур ўрганиш ва эришилган ютуқларни улғайиб келаётган авлод ўртасида кенг тарғиб қилиш, ёшларда миллий тарих ва халқ аъёнларига нисбатан чуқур ҳурмат туйғусини уйғотиш, юксак маънавиятга ва ахлоққа, масъулиятга, қомил инсонни тарбиялашда партия ҳамда маҳалла ҳамкорлиги муҳим саналади.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

ЎзМТДП Тошкент шаҳар Сергели туман Кенгаши, Республика «Оила» илмий-амалий маркази, Хотин-қизлар кўмитаси туман бўлими, Тошкент Молия ва иқтисодиёт коллежи ҳамкорлигида «Ёш оилалар — келажакимиз пойдевори» мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Таъкидланганидек, қонун устуворлигини таъминлаш оилаларининг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, аҳолининг, айниқса, оила қуриш оستانасида турган ёшларнинг сиёсий тафаккурини кенгайтириш, қонунларга итоаткорлик ва ҳурмат руҳида тарбиялаш, ҳуқуқий-демократик давлат ва эркин фуқаролик жамияти барпо этишнинг муҳим шартидир. Тадбирда ёшлар маънавиятини юксалтириш, ҳуқуқий саводхонлигини ошириш баркамол авлодни тарбиялашнинг муҳим омил экани, ушбу мақсадга, аввало, оила, маҳалла, таълим муассасаси ҳамкорлигини самарали йўлга қўйиш орқали эришиш мумкинлиги, бу каби тадбирларни ёш оилалар ва ёшлар ўртасида мунтазам ўтказиб туриш муҳим аҳамият касб этиши қайд этилди.

НАМАНГАН

ЎзМТДП Янгиқўрғон туман Кенгаши томонидан ёшлар ўртасида «Тиллар фестивали» кўрик-танлови ўтказилди. Тадбирда партия туман Кенгаши Ижроия Кўмитаси раиси Э.Қорабоев сўзга чиқиб, кўрик-танловни ўтказишдан асосий мақсад ёшлар орасида истеъдод эгаларини аниқлаш ва кўллаб-қувватлаш, миллатлараро тотувлик, диний бағрикенглик тушунчаларини улар онгига синдириш, келажак эгаларининг маънавий, сиёсий-ҳуқуқий маданиятини юксалтириш ҳамда чет тилларига бўлган қизиқишларини оширишдан иборат эканлигини қайд этди.

Таъкидлаш керакки, қишқарган ёшларни халқ аъёнларининг асраб-авайлаш ва уни боийишти жараёнларида тўлақонли иштирокини таъминлаш ҳамда чет тилларини ўрганишга бўлган қизиқишини оширишда партия томонидан ўтказилаётган бу каби тарғибот тадбирлари муҳим аҳамиятга эга эканини таъкидлашди.

АНДИЖОН

Халқ ўйинлари маънавияти ва маданиятимизнинг ажралмас қисми бўлиб, у соғлом ва баркамол авлодни тарбиялашда муҳим ўрин тутди. Шунинг эътиборига олган ҳолда ЎзМТДП Пахтаобод туман Кенгаши томонидан «Миллий халқ ўйинлари» лойиҳаси доирасида кўллаб тадбирлар амалга оширилмоқда. Хусусан, партия туман Кенгаши «Ёшлар қаноти» томонидан ўтказилган «Миллий халқ ўйинларида қадриятлар акси» мавзусида давра суҳбати айна шу масалага қаратилди.

Таъкидланганидек, партиянинг бу каби лойиҳалари ёшларни миллий қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш баробарида, унутилаётган халқ ўйинларини тиклаш ҳамда оммалаштиришда муҳим аҳамиятга эга. Лойиҳа доирасида ўтказилаётган «Оқ теракми, кўк терак», «Жамбил», «Беш тош», «Дурра» каби миллий халқ ўйинлари келажак эгалари томонидан катта қизиқиш билан қутиб олинмоқда. Ёшларда миллий қадрият, аъёна ва урф-одатларимизга нисбатан садоқат туйғусини шакллантиришга кўмаклашиш сингари партия сайловолди Платформасида белгиланган мақсад-вазифалар рўйбда ёш авлод ўртасида халқ ўйинларини оммалаштириш ҳамда кенг тарғиб-ташвиқ қилиш муҳим аҳамият касб этади.

Шаҳзод ҒАҒҒОРОВ,
«Milliy tiklanish» мухбири

Хунармандлар томонидан яратилган фусункор сўзаналар, сержило сопол буюмлар, ёнғуч мисдан нафис қилиб ишланган ўймакорлик намуналарини кўриб ҳайратланамиз, санъат асарларини яратган моҳир хунармандлар маҳорати, ақл-заковатига тан берамиз. Дарҳақиқат, миллий қадриятларни асраб-авайлаш, уларни келгуси авлодларга етказиш ҳамда улар билан дунё аҳлини таништиришда хунармандчиликнинг ўрни бекиёс.

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси сайловолди Платформасида миллий ҳунармандчилик, оилавий тадбиркорлик ва қасаначиликни ривожлантириш, халқ ҳунармандчилигига хос бўлган «устоз-шогирд» аъёнларий мураббийлик институтини сақлаган ҳолда соҳани янада ривожлантириш учун шароитлар яратишга кўмаклашиш устувор вазифа сифатида белгиланган. Ушбу дастурий вазифани амалга оширишда миллий ҳунармандчиликни аҳоли ўртасида кенг тарғиб этиш, юртимизда ушбу соҳанинг раванқи йўлида яратилган ҳуқуқий асос билан электоратни таништириш мақсадида партия томонидан амалга оширилаётган «Банк кредитлари — ҳунармандларга» лойиҳаси доирасида ўтказилаётган амалий семинарлар муҳим аҳамият касб этмоқда. Мазкур амалий семинарнинг навбатдагисини ЎзМТДП Хоразм вилоят Кенгаши томонидан «Банк кредитларининг оила-

вий тадбиркорлик ва миллий ҳунармандчиликни ривожлантиришдаги роли» мавзусида ўтказилди.

Тадбирда таъкидланганидек, миллий ҳунармандчилик асрлар давомида сайқал топиб, ривожланиб келаётган қадриятларимиз сирасига киради. Йил сайин мамлакатимизда сайёхлик индустрияси ҳамда миллий ҳунармандчиликнинг ривожланаётгани шаҳар ва туманларимизда ижтимоий-иқтисодий ўсишнинг омилларидан бирига айланмоқда. Бу борада, айниқса, Президентимизнинг «Халқ бадий ҳунармандчилиги ва амалий санъатини ривожлантиришни янада кўллаб-қувватлаш тўғрисида»ги Фармони муҳим дастуриламал бўлмоқда. ЎзМТДП томонидан ҳам миллий ҳунармандчиликнинг барча турларини ривожлантириш, маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни қўшимча рағбатлантиришга кўмаклашиш сингари дастурий мақсад-вазифалар ижросига қаратилган қатор лойиҳалар амалга оширилмоқда. Хусусан, партиянинг миллий ҳунармандчиликни имтиёзли кредитлаш лойиҳаси доирасида республика бўйича 500 нафарга яқин ҳунармандга 8 млрд. сўм миқдорда имтиёзли кредит ажратилишига кўмаклашилди. Хусусан, Хоразм вилоятида мазкур лойиҳа доирасида шу кунга қадар 14 нафар ҳунармандга 544 млн. 200 минг сўм миқдорда имтиёзли кредит ажратилди. Натижада ҳунармандлар ўз фаолиятларини намунали ташкил этиб, 60 дан зиёд иш ўринлари яратишга эришмоқда.

— ЎзМТДП ушбу соҳани иқтисодий кўллаб-қувватлашга кўмакла-

Қонунга шарҳ

Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси

унинг ҳуқуқий асослари такомиллашди

Истиқлол йилларида юртимизда фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, жамиятда қонун устуворлигини таъминлаш борасида кенг қўлланма изчил ислохотлар амалга оширилмоқда. Хусусан, жорий йилнинг 14 май кунин қабул қилинган “Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни мазкур йўналишдаги ишларни янада жадаллаштиришга хизмат қилади. Ушбу ҳуқуқий ҳужжат 51 моддадан иборат бўлиб, унда ҳуқуқбузарликларнинг умумий, махсус, яқка тартибдаги ва виктимологик профилактикаси каби турлари ўз аксини топган.

риш ва кучли фуқаролик жамиятини шакллантириш стратегиясига уйғун бўлиб, миллий хавфсизликка нисбатан юзага келадиган янги таҳдидлар ва хавфхатарларнинг олдини олишга хизмат қилади. Қолаверса, мазкур қонун давлат тузилмалари билан турли жамоатчилик институтлари ўртасидаги ўзаро ҳамкорликнинг барча босқичларида унинг механизмини такомиллаштириш билан бирга, ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси соҳасида қўлланиладиган чораларнинг тизимлилиги ва тартиблилигини мустаҳкамлашнинг ҳуқуқий асоси бўлиб хизмат қилади.

Қонунда аҳоли ўртасидаги ҳуқуқий тарғибот, ҳуқуқбузарликларнинг содир этилиши сабабларини ва уларга имкон бераётган шарт-шароитларни аниқлаш, бартараф этишга доир дастурларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш тизими ҳуқуқбузарликларнинг умумий профилактикаси сифатида белгилаб берилган. Жазони ижро этиш муассасаларида озод қилинган ва озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазога ҳукм қилинган шахсларга нисбатан махсус чораларни қўриш эса ҳуқуқбузарликларнинг махсус профилактикаси сифатида қайд этилган.

Этироф этиш жоизки, қонунда ҳуқуқбузарликларнинг яққалар

тибдаги профилактика чоралари тушуңчаси ва механизми аниқ ва тўла очиб берилган. Бу эса амалиётда мазкур чораларнинг бир хилда ва тўғри қўлланилишини таъминлайди ҳамда уларни нотўғри талқин қилиш ҳолларининг олдини олади. Ҳуқуқий ҳужжатда ҳуқуқбузарликлар профилактикасининг яна бир тури сифатида жиноятлардан жабр кўриши мумкин бўлган ва амалда жабр кўрган шахсларга керакли ёрдам кўрсатиш, уларни ҳимоя қилишга қаратилган ҳуқуқбузарликларнинг виктимологик профилактикаси мустаҳкамлаб қўйилди.

Қонунда ҳуқуқбузарликлар профилактикасини амалга оширувчи органлар ва муассасалар тизими аниқ белгилаб берилди, улар фаолиятининг асосий йўналишлари ҳамда ваколатлари аниқлаштирилди. Шунингдек, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, нодавлат но-тихорат ташкилотлар ҳамда фуқароларнинг ҳуқуқбузарликлар профилактикаси соҳасидаги ваколатларига, шу жумладан, ҳуқуқбузарликлар профилактикасини амалга оширувчи органлар ва муассасаларга кўмак бериш ва керакли ёрдам кўрсатиш каби ҳуқуқларига асосий эътибор қаратилди.

Ўрни келганда айтиш жоизки, “Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ЎзМТДПнинг дастурий мақсадларида акс этган мамлакатимизда қонун устуворлигини таъминлаш, ҳар бир шахснинг Конституция ва қонунлар билан қаролатилган ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини тўлақонли рўёбга чиқариш каби вазифаларни амалга оширишда муҳим аҳамият касб этади.

Жаҳонгир БОБОЕВ,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси

Ташаббус ва натижа

Депутатлик мансаб эмас, масъулият

Бугун юртимизда кечаётган демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш, фуқаролик жамиятини барпо этиш ҳамда мамлакатни модернизация қилиш жараёнида сиёсий партияларнинг ўрни тобора ортиб бормоқда. Мазкур жараёнда ҳар бир сиёсий партиядан сайланган депутатлар фаоллиги муҳим аҳамият касб этади. Шу нуқтаи назардан ЎзМТДП томонидан барча даражадаги депутатларнинг жойларда партия гоя ва мақсадларини тарғиб қилиш, фуқароларни қабул қилинаётган қонуналар мазмун-моҳияти билан таништириш, электрот манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги фаоллигини оширишга алоҳида эътибор қаратишмоқда.

Таъкидлаш жоизки, партия гуруҳлари томонидан маҳаллий Кенгашлар сессияларига киритилаётган қатор масалаларнинг ижобий ечим топаётгани сайловчилар ишончини оқлаш билан бирга партия хайрихоҳлари сони ортишига хизмат қилмоқда. Жумладан, халқ депутатлари Нишон туман Кенгашининг 14-сессияси кун тартибига ЎзМТДП сайловдиди Платформасида белгиланган мақсад ва вазифалардан келиб чиққан ҳолда партия гуруҳи томонидан киритилган “Туманда миллий хунармандчиликни қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш борасида”ги масала ҳам ана шундай амалий қадамлардан бири бўлди.

Маълумки, истиқлол йилларида мамлакатимизда хунармандларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, халқимиз бой турмуш тарзининг бебаҳо ёдгорликларини асраб-авайлаш ҳамда “устоз-шогирд” аъёналарини сақлаган ҳолда мазкур соҳани янада ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу борада Президентимизнинг “Халқбадий хунармандчиликлари ва амалий санъатини ривожлантиришнинг давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони муҳим дастуриламал бўлиб хизмат қилмоқда.

Этироф этиш жоизки, мил-

лий хунармандчиликни ривожлантириш йўлида юртимизда амалга оширилаётган кенг қўлланма ислохотлар жараёнида ЎзМТДП ўз дастурий мақсадларидан келиб чиққан ҳолда фаол иштирок этиб келмоқда. Хусусан, Нишон туман Кенгаши сессиясига партия гуруҳи томонидан киритилган ташаббус-масала асосида тегишли қарор қабул қилинган эди. Натижада ўзликни англаш, бетақор аъёналарини мизни асраб-авайлаш билан биргаликда ёш йигит-қизларни касб-хунармандлар ўз мақсулотларини ишлар янги босқичга кўтарилди. Тумандаги “устоз-шогирд” мактаблари сони янада кўпайиб, ҳозирги кунда 28 тани ташкил қилмоқда. Энг муҳими, бу мактабларда қалбда яратувчанлик ҳисси жўш урган ёшлар сафи кун санин кенгаётир. Шунингдек, туман Кенгаши қарори билан ҳудудда хотин-қизлар бандлигини таъминлаш, оилавий тадбиркорлиқни ривожлантириш масаласига ҳам жиддий ёндашмоқда. Тумандаги тижорат банклари томонидан тикувчилик, аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш турларини кенгайтириш, ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ва қол-леж битирувчиларнинг хунармандчилик фаолиятларини йўлга қўйиб олишлари учун 221 млн.

779 минг сўм кредит маблағлари ажратилди.

— ЎзМТДП фаоллари сайёҳаракатлари билан ҳудудимизда аҳоли бандлигини таъминлаш, оилавий тадбиркорлик, хунармандчилик ва касаначиликни қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш борасида самарали ишлар амалга оширилмоқда, - дейди ҳудудда истиқомат қилувчи оилавий тадбиркор Мархабо Йўлдошева. — Бизга ЎзМТДПдан сайланган депутатлар ташаббуси билан Микрокредитбанк томонидан 30 млн. сўм кредит ажратилганидан жуда мамнунман. Бу маблағлар эвазига замонавий тикув дастгоҳлари сотиб олиб, 15 нафар хотин-қизни иш билан таъминлашга эришдик. Бу каби имкониятлар хунарманд усталаарга янада кенг шароитлар яратишга хизмат қилади. Бундан ташқари, туманда хунармандлар меҳнати билан яратилган буюмларни сотиш масаласи ҳам ўз ўрнида ечим топаётгани эътиборга молик. Эндиликда уста-хунармандлар ўз мақсулотларини туман марказий бозорида сотиши учун алоҳида расталар ташкил қилинди.

Мухтасар айтганда, халқимизнинг бой мероси ва аъёналарини асраб авайлаш, уни чуқур ўрғаниш ҳамда ёш авлод онгига сингдириб бориш партияимиз олдида турган долзарб вазифалардан саналади. Бу эса, ўз навбатида депутатларимиздан ўзи сайланган ҳудудларда партия Платформасидан келиб чиқиб, навбатдаги сессияларда муқобил тақлифларни илгари суришлари ва киритилган масалаларнинг ижобий ечим топиши йўлида ҳаракат қилишларини талаб этади.

Шерзод ҚУРБОНОВ,
«Milliy tiklanish» мухбири

Қонун лойиҳаси муҳокамада

Янги қонун лойиҳалари такомиллашуви

бунда ЎзМТДП фракцияси фаол иштирок этишга интиломда

Мамлакатимиз раҳбари томонидан парламент палаталарининг қўшма мажлисида тақдим этилган “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси”да тадбиркорлик соҳасида руҳсат бериш тартиб-таомиллари тизимини тубдан ислоҳ қилиш борасида илгари сурилган гоялар асосида ишлаб чиқилган “Тадбиркорлик фаолияти соҳасида руҳсат бериш тартиб-таомиллари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни 2012 йилда қабул қилинган эди. Мазкур Қонуннинг қабул қилиниши, ўз навбатида, бир қатор қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритишни тақозо этмоқда.

Шу муносабат билан Олий Мажлис Қонунчилик палатасига киритилган “Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳаси айни пайтда қизгин муҳокама қилинмоқда. Биринчи ўқишда қабул қилиниб, иккинчи ўқишга тайёарланган мазкур қонун лойиҳаси ишчи гуруҳ ва экспертлар иштирокидаги Кўмита йиғилишларида, фракциялар ўртасида ўтказилган дебатларда кенг муҳокама этиляпти. Зеро, қонун лойиҳаларини кўриб чиқишда ҳар бир фракция ўз нуқтаи назарини билдириши қонун ижодкорлиги жараёнида уларнинг имкониятлари ва қабул қилинаётган қонунлар бўйича масъулиятини оширади, шунингдек, фракциялар ўртасидаги курашни кучайтиради.

Мунозараларда иштирокчилар мамлакатимизда кейинги йилларда бозор иқтисодиёти талабларига, халқаро меъёрлар ва стандартларга мувофиқ, бюрократик говларни бартараф этиш, лицензия ва руҳсат бериш тартиб-таомилларини қисқартириш ҳамда соддалаштириш, ҳисобот тизимини ва ҳисоботларни тақдим этиш тартибини тубдан такомиллаштириш ҳисобига ишбилармонлик муҳитини яхшилаш, тадбиркорлик фаолияти учун кулай шарт-шароитлар яратишга қаратилган кенг қўлланма чора-тадбирлар амалга оширилганлигини таъкидлашмоқдалар. Жумладан, фракцияларро мунозаралар чоғида “Миллий тикланиш” демократик партияси фракцияси вакиллари “Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳасига партия Дастури ва сайловолди Платформасидан келиб чиққан ҳолда ёндашмоқдалар.

Маълумки, қонун лойиҳасида бир қатор қонунларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш назарда тутилмоқда. Жумладан, “Маданий бойликларнинг олиб чиқилиши ва олиб қилиниши тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига киритилаётган ўзгартишларга ЎзМТДП фракцияси алоҳида эъти-

бор қаратмоқда. Бойси маданият бойликларини муҳофаза қилиш, шу соҳадаги ҳуқуқий муносабатларни такомиллаштиришга қўмаклашиш партия Дастури ва сайловолди Платформасида белгиланган устувор вазифалардан бири саналади.

Қонун лойиҳасида “Маданий бойликларнинг олиб чиқилиши ва олиб қилиниши тўғрисида”ги қонуннинг 11 ва 12-моддалари ўз кучини йўқотган деб ҳисобланмоқда. Амалдаги қонуннинг 11-моддаси маданий бойликларнинг вақтинча олиб чиқилиши тўғрисидаги гувоҳномага эга бўлиш учун тақдим этиладиган ҳужжатларга оид бўлиб, 12-моддаси эса маданий бойликларнинг вақтинча олиб чиқилиши тўғрисидаги гувоҳнома беришни рад этиш асосларини белгилайди. Фракцияимиз вакиллари эса ЎзМТДП мақсад-вазифаларидан келиб чиққан ҳолда “Маданий бойликларнинг олиб чиқилиши ва олиб қилиниши тўғрисида”ги Қонуннинг юқоридаги моддаларини ўз кучида қолдиришни тақлиф қилишмоқда. Яъни ЎзМТДП фракцияси ушбу қонуннинг 11 ва 12-моддаларини чиқармасдан “Тадбиркорлик фаолияти соҳасидаги руҳсат бериш тартиб-таомиллари тўғрисида”ги Қонуннинг 5, 14, 20-моддаларига мослаштириш лозим, деб ҳисоблайди. Юқорида қайд этилган моддалар руҳсатномалар бериш тартиб-таомиллари ҳамда маданий бойликларни муҳофаза қилиш соҳасидаги муносабатларнинг энг муҳим жиҳатларини қонун даражасида тартибга солишга қаратилган ва Вазирлар Маҳкамаси томонидан бу соҳадаги қабул қилинадиган низом қонуннинг асосий талаблари ва механизмларини белгилайди.

Таъкидлаш жоизки, Қонунчилик палатасидаги ҳар бир фракция “Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳасига ўз электорати манфаатларидан келиб чиққан ҳолда ёндашиб, уни янада такомиллаштиришда фаол иштирок этишмоқда. Бу жараёнда юзага келаётган жонли баҳс-мунозаралар, тортишувлар фракциялар ўртасидаги рақобат кучаяётганидан далолат беради.

Жамила НЯЗОВА,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси:

— Бугунги кунда Қонунчилик палатасида қонун лойиҳалари муҳокамаси янги тартиб ва қондалар асосида олиб бориляпти. Айниқса, қонун лойиҳалари юзасидан фракциялар ўртасида ўтказилаётган дебатлар ҳар бир партиянинг қўзлаган мақсад-вазифалари қонунларда акс этишида муҳим омили ҳисобланади. Жумладан, “Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонун лойиҳаси бўйича фракцияимиз томонидан билдирилаётган тақлиф ва мулоҳазалар, ўз навбатида, партия нуқтаи назари, гоя ва мақсадларига хизмат қилади. Фракцияимиз аъзоларининг фикрича, Ўзбекистон Республикасининг “Маданий бойликларнинг олиб чиқилиши ва олиб қи-

рилиши тўғрисида”ги Қонунда “маданий бойликларнинг вақтинча олиб чиқилиши тўғрисидаги гувоҳномани олиш учун тақдим этиладиган ҳужжатлар” ҳамда “маданий бойликларнинг вақтинча олиб чиқилиши тўғрисидаги гувоҳнома беришни рад этиш” тартиблари батафсил ёритилган ва улар жойида қолиши мақсадга мувофиқ. Фракциядошларимизнинг бу каби тақлиф-мулоҳазалари ЎзМТДП сайловолди Платформасида белгиланган моддий-маданий бойликлар, миллий-маънавий аъёналарни асраб-авайлаш, бу борада аҳолининг фуқаролик масъулиятини ошириш, маданий-тарихий ёдгорликларини кўз қорачигдек асраш ва қелгуси авлодларга бус-бутун ҳолича етказиш ишига ҳар томонлама қўмаклашиш каби мақсад-вазифалари амалга ошишида ҳуқуқий асос сифатида хизмат қилади.

Мухтарам КОМИЛОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

ЎзМТДП ҳудудий ташкилотларида

Ёшлар ўз иқтидорларини намойиш этмоқда

бунинг учун барча шарт-шароитлар муҳайё

ЎзМТДП Қува туман Кенгаши ташаббуси билан Президентимиз томонидан қабул қилинган “Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Қарори ижросига қаратилган “Юксак маънавиятга эга — юрт келажаси” мавзусида маънавий-мағрифий ёшлар фестивали ташкил этилди.

— Мамлакатимизда қабул қилинаётган қонун ҳужжатларининг аксарияти ёшларнинг фаровон келажagini таъминлаш, барча орзуларини юзага чиқаришдек улуғвор мақсадларни қўзлаши билан аҳамият-лидир, - деди тадбирда сўз олган партия туман Кенгаши Иброҳим Кўмитаси раиси Ҳабибулло Рустамов. — Президентимизнинг “Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Қарори мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қўлланма ислохотларда ёшларнинг фаол иштирокчини таъминлаш, юксак маънавиятга, муқтадил фикрлайдиган, замонавий илм-фан ютуқларини пухта ўзлаштирган, ҳар томонлама соғлом ва баркамол авлодни вояга етказишга қаратилган ёшларга оид давлат сиёсатининг изчиллигини таъминлаш, бу борадаги ишларни янги босқичга кўтариш имконини берди. Ўрни келганда таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партияси сайловолди Платформасида юксак маънавиятга, ахлоқли,

масъулиятга ва қомил онсонни тарбиялаш, ёшларнинг онгига миллий истиқлол ғоясини сингдириш, уларда турли ғоявий таҳдидларга қарши мафкуравий иммунитетни шакллантириш, уларни миллий қадрият, аъёна ҳамда урф-одатларимизга садоқат руҳида қомол топтиришга қўмаклашиш муҳим вазифалардан бири сифатида белгиланган. Мазкур фестиваль эса бу борадаги мақсад-вазифалар ижросини таъминлашда муҳим аҳамият касб этади.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда амалга оширилаётган барча ижобий ўзгаришлар замирида жисмонан соғлом, маънан етук, юксак интеллектуал салоҳиятга эга авлодни вояга етказишдек устувор мақсад муҳим. Мустақиллик йилларида ушбу вазифалар юртимизда давлат сиёсати даражасига кўтарилди, бу эса, ўз навбатида, келажак аъёларининг барча соҳаларда улкан ютуқларини қўлга киритишларига асос бўлмоқда.

Форум доирасида ўтказилган кўрик-танловда 180 нафардан ортиқ иқтидорли ёшлар Президент асарлари, тарих, миллий мусика, шеърят, хунармандлик, дизайн, рас-

сомчилик йўналишлари бўйича ўз иқтидор ва имкониятларини синовдан ўтказишди.

— ЎзМТДП Навоий шаҳар Кенгаши ва халқ депутатлари шаҳар Кенгашидаги партия гуруҳи ҳамкорлигида “Фарзандлари соғлом юрт қудратли бўлур” мавзусида давра суҳбатли ўтказилди.

Тадбирни кириш сўзи билан очган партия шаҳар Кенгаши депутати Фарход Эрназаров, жумладан, шундай деди:

— Юртимиз қудрати, жамият равнақи кўп жиҳатдан келажакимиз эгаларининг жисмоний ва маънавий соғломлигига боғлиқдир. Шу боис мамлакатимизда ҳар томонлама соғлом авлодни вояга етказиш борасидаги ислохотларни изчил давом эттириш ва юксак босқичга кўтариш мақсадида жорий йилга “Соғлом бола йили” деб ном берилди. Қабул қилинган йил муносабати билан “Соғлом бола йили” Давлат дастурида белгиланган вазифалар мамлакатимизда она ва бола ҳамда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, соғлом бола турғилиш, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни вояга етказиш борасидаги ишларни янада кучайтириш ва самарадорлигини оширишга оид чора-тадбирларнинг ўз-вий давоми бўлиши шубҳасиз.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, ёшлар жисмоний ва маънавий

қомолотида ҳамда уларнинг қобилият ва истеъодларини рўёбга чиқаришда спортнинг ўрни бекиёсдир. Президентимиз ташаббуси билан Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жағмфамаси ташкил этилиб, болалар спортини ривожлантиришнинг ноёб тизимига асос солинди. Бугун шаҳар ва қишлоқларимизда болалар спортини янада ривожлантириш мақсадида қўллаб-қувватловчи спорт мажмуалари ва стадионлар барпо этилмоқда. Ёшларни, айниқса, қизларни спортга жалб этишда партия Навоий шаҳар Кенгаши ҳам фаоллик кўрсатишга интиломда. “Миллий тикланиш соғирини учун”, “Нафосат олами” каби партия лойиҳалари ўсиб келаётган ёш авлодни Ватанга, юртга, жамиятга, оилага содиқ, соғлом фарзанд этиб тарбиялашда муҳим аҳамият касб этмоқда. Зеро, партия сайловолди Платформасида фан, адабиёт, спорт соҳасига қизиқувчи ёшларни қўллаб-қувватлаш ҳамда рағбатлантириш устувор вазифа сифатида белгилаб қўйилган. Спорт, жумладан, болалар спортини ривожлантиришга ўз ҳиссамизни қўшиб, соғлом келажак пойдевори-ни яратиш ва уни янада мустаҳкамлаш фаолиятимиз асосига айланиши лозим. Чунки, келажак авлод соғлими йўлидаги ишлар ривожини янада қомол топтириш учун барчамиз бирдек масъулимиз.

Ўз мухбиримиз

Маънавият

Муносабат

Аждодлар тарихий мероси

янги билим ва кашфиётлар манбаи

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Мустақиллик йилларида Ўзбекистон жаҳон ҳамжамияти сафидан муносиб ўрин эгаллади, халқаро ҳуқуқнинг тенг ҳуқуқли аъзо-сига айланди. Миллий тараққиётнинг "Ўзбек модели" амалда изчил ва самарали татбиқ этилаётгани туфайли бошқа соҳалар қатори илм-фан, таълим, маданият ва маърифат тизимида ҳам халқимизни севинтирадиган, дунёдаги дўсту ҳамкорларимизнинг ҳавасини келтирадиган улкан натижалар қўлга киритилмоқда.

Бу кенг қамровли ислохотларни босқичма-босқич ва изчил, қатъият билан амалга оширишда Муҳаммад ибн Мусо Хоразмий, Аҳмад Фарғоний, Абу Наср Форобий, Абу Абдуллоҳ Хоразмий, Абу Саҳл Маъсумий, Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Юсуф Хос Ҳожиб, Абу Мансур Қумрий, Абу Мансур ибн Ироқ, Хомид Хўҷандий, Маҳмуд Қошғарий, Исмоил Журжоний, Маҳмуд Замахшарий, Хоразмий Косий, Фахриддин Розий, Аҳмад Юғнакий, Маҳмуд Чағмий, Муҳаммад ибн Нажиб Бакран, Хофиз Абрў, Фасих Хавофий, Мирзо Улуғбек, Низомиддин Шомий, Али Қушчи, Ғиёсиддин Коший, Абдураззоқ Самарқандий, Алишер Навоий, Шарафиддин Али Яздий, Ғиёсиддин Нақош, Муиниддин Натанзий, Хондამир, Юсуф Ҳиравий, Заҳриддин Муҳаммад Бобур каби юзлаб аждодларимизнинг қутлуг номлари халқимизга мадад бўлмоқда, юртдошларимизнинг яратувчанлиги, бунёдкорлик фаолиятига қўтаринки руҳ ҳамда юксак рағбат бағишламоқда.

Ҳақиқатан ҳам, Ўзбекистон тарихи шавкатли номларга бой. Шарқу Ғарбни ўзаро боғлаган, буюк цивилизациялар туташган юртимиз ҳудудда илм-фан ва маданият азалдан ривожланган. Айниқса, Ўрта асрларда она заминимиздан минглаб олим-шoirлар, буюк мутафаккирлар етишиб чиққан. Бу улуг боболаримизнинг математика, тиббиёт, физика, кимё, астрономия, геология, география, этнография, тарих, адабиёт, тилшунослик, ахлоқ, фикр, фалсафа сингари кўплаб соҳаларга оид асарлари ҳамда Самарқанд, Бухоро, Хива, Тошкент, Шаҳрисабз, Термиз ва бошқа шаҳарлардаги қадимий обидалар бутун баъшариятнинг маънавий мулки ҳисобланади.

Аммо узоқ йиллар мобайнида мустақлла кассасида кун кечирган халқимиз буюк ватандошларимизни қадрлаш, уларнинг тарихий мавқеини муносиб ўринга қўйиш иқонидан маҳрум эди. Халқимиз юртимиз миллий онг, миллий гурур ва ифтихор туйғусини йўқотиш, миллатимизни қарамликка қўндириш мақсадида улуг ва ардоқли аждодларимизнинг номлари тарих саҳифаларидан ўчирилган, ибратли ҳаёт тарзи унуттишга ва манкуртона яшашга маҳкум этилган, бебаҳо маданий-маънавий мероси эса шайқатсиз равишда топталган даврлар кечагидек ёдимизда.

Албатта, тарихнинг зулмат ва жаҳолат ҳуқронлиги қўлган муайян даврларида олимларнинг қувгин ва таъқибга учраб, қўнчилигининг умри фожиали яқун тоғганини ҳозирги кунда тасаввур қилишнинг ўзи қийин. Лекин ҳаётнинг анчик ҳақиқати шуки, Юртбошимиз қайд этганидек, бундай пайтларда "одамлар ўртасидаги ўзаро қарама-қаршиликлар, тўқнашув ва низоларнинг биринчи қурбони билимлар манбаи ҳисобланган бебаҳо қўлэм ва китоблар бўлган". Яъни, қанчадан-қанча кутубхоналар ёндириб юборилган, хонадонлардаги китоблар қўлим-яширилиши оқибатида яроқсиз ҳолга келган, аллома ва мутафаккирларнинг зиёратгоҳлари оёқости қилинган, шарафли номлари ва маънавий мероси эса унутилишга маҳкум этилган.

Шуқри, халқимиз ўз буюк аждодларини унутмади, уларнинг ёдини ҳаммиса юрғида, қалб тўрида сақлади. XX асрнинг сўнгги ўн йиллиги Ўзбекистонда истиқлол-насимлари билан кириб келди. Мустақиллик шарофати туфайли тарихий ҳақиқат қарор топди - миллият қайғуси, халқ дардида яшаб ўтган, дунё цивилизацияси, илм-фан, маданияти ва санъати тараққиётга муносиб ҳисса қўшган улуг бобоклонларимиз хотираси Ватанига қайтди.

Ўзбекистон истиқлолга эришгач, хусусан, Соҳибқирон Амир

Темур шахси яна Ватан ва миллат тимсолига айланди. Истиқлолимизнинг ҳар бир тадбирида, мустақил давлатимизнинг ҳар бир қадамида ул буюк зот руҳи бизга ҳамроҳу ҳамнафас бўлиб бормоқда. Тошкент, Шаҳрисабз ва Самарқандда буюк бобомизнинг улугвор ҳайкаллари қад кўтарди. Амир Темур номи, унинг сиймоси халқимизни бирлаштиришда, жипслаштиришда, имон-оқибатли бўлишда, қудратли келажакимизни қуришда бизга янги-янги қўнқуват ва шижоат бағишлаб турибди. Зеро, маънавиятимизнинг энг тегуран ўқ томиларидадан бири - улуг зот Амир Темур сиймосидир.

Амир Темур ҳар доим илму фанга қизиққан, турли китоблар ва илмий асарларни ўқиган, уларнинг туб моҳиятини тушунган. Масалан, буюк ориф-шoir Маҳмуд Шайбистарийнинг «Гулшани-роз» асари Соҳибқиронни бутунлай ўзига ром этган, Худо ва инсоният ҳақида чуқур ўйлашга ундаган. Ул зот Озарбайжонни тасарруф қилганидан сўнг, китоб муаллифига ҳурмати сабабли, шoirнинг ватани бўлиш Шайбистар аҳолисини ардоқлаб, уларнинг ҳар бирига беш мисқолдан (жами - 18 минг 505 мисқол) тилла бағишлаган.

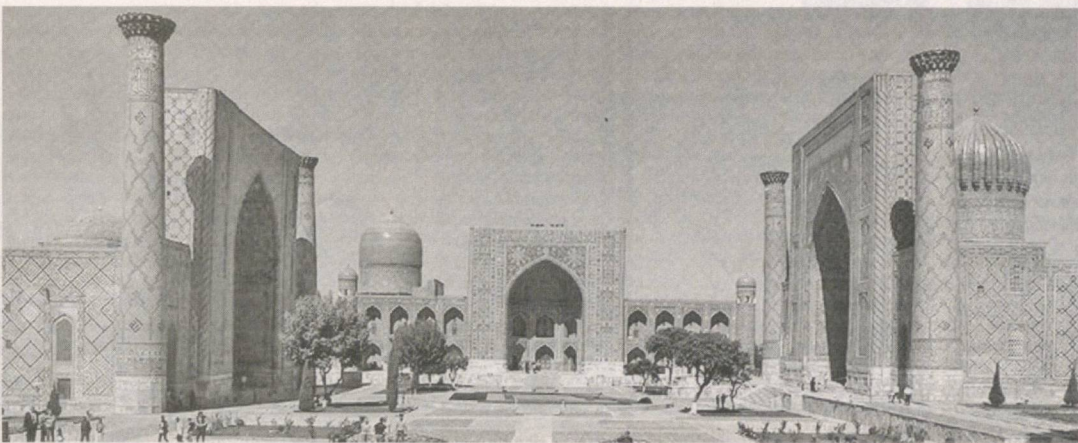
Бошқача айтганда, Амир Темурнинг адабиёт, санъат ва маданиятга ҳомийлиги, мамлакат ободчилиги учун ғамхўрлиги, инсонни табиятнинг гулгоши сифатида эъзозлашга интилиш сингари хусусиятлари бутун ҳам қатта қўймагга эга. Зеро, ҳурфирқли, фуқаролар онги ва тафаккурида бунёдкорлик, ижодкорлик, истиқбол-учунқураиш туйғуларини шакллантириш, олим-ижодкорларни ҳар томонлама рағбатлантириш инсонпарвар жамиятнинг олий фазилатидир. Бу борада ҳам Соҳибқироннинг амалий саъй-ҳаракатлари ва тадбирлари ҳамда ул зот даврида шаклланган жами бебаҳо қадриятлар биз учун ҳаммиса ўрнақдир.

Қадимий халқаро транспорт артерияси вазифасини бажариб, Хитой, Ҳиндистон, Марказий Осиё, Ўрта ва Яқин Шарқ, Ўрта ер денгизи минтақаси каби ҳудуд ва мамлакатларни боғлаб келган Буюк Ипак йўлини айнан Соҳибқирон қайта тиклаган. Натижада мазкур йўл нафақат савдо-сотик алоқаларини, балки қўнқураш ва давлатлар ўртасида ахборот алмашувини таъминлашга хизмат қилган, янги технология ҳамда ишланмаларнинг тез тарқалишида, шунингдек, илм-фан ва маданий қадриятларнинг ривожланишида муҳим восита вазифасини бажарган.

Ўрта асрларда Буюк Ипак йўлининг цивилизацияларро мулоқот ва технологиялар алмашуви учун шарт-шароитлар яратгани хусусида халқаро анжуман доирасида ҳам кўплаб фикрлар билдирилгани эътиборга молиқдир. "— Бу ҳақда гап кетганда, аввало, Амир Темурни эслаيمان, — дейди Хитой иқтимоий фанлар академияси Тарих институтининг Евроосий тадқиқотлари маркази директори, профессор Ли Чзиньсю хоним. — Соҳибқироннинг қўн-қудрати, салтанати дунё тарихида учмас эш қолдирган. Унинг «Қўн - адолатда» деган машҳур сўзлари инсонларни турлилик, ҳалоллик ва юксак маънавият билан яшашга ундаб келмоқда. Ўзбекистонда тинчлик-осойишларликни мустаҳкамлаш, миллатларро тенглик ва тотувликни таъминлаш борасида олиб борилаётган ишлар замирида ана шундай мақсад муҳассам".

Президентимиз таъбири билан айтганда: "Тинчлик ва барқарорлик бўлмаса, илм-фан соҳасида ҳеч қандай ўсиш, тараққиёт бўлиши мумкин эмас. Қарерда тинчлик ва барқарорлик бўлсагина илм-фан марказлари, академиялар, олий ўқув юртилари пайдо бўлади. Энг асосийси, таълим-тарбия раванқ топиб, унга қизиқиш, эътибор қўнади. Тинчлик-барқарорлик бўлган жойдагина одамлар ўқиб-ўрганиши, ҳар томонлама ривожланиши истидайд".

Давлатимиз раҳбари халқаро конференция иштирокчилари эътиборини яна бир муҳим масалага, яъни ўрта асрлар Шарқ даҳоларининг буюк кашфиётларидан иборат илмий мероснинг чуқур қатламлари хали тўлиқ ўрганилмаганига қаратди. Бинобарин, ҳозирги вақтда фақатгина Ўзбекистоннинг ўзидаги китоб фондларида 100 мингдан зиёд қўлэм асарлар сақланмоқда. Уларнинг асосий қисми ЮНЕСКОнинг Маданий мерос рўйхатига киритилган. Ўрта аср-

лар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг қўлэмалари Европа ва Осиёнинг Буюк Британия, Германия, Испания, Россия, Франция, Миср, Ҳиндистон, Эрон ва бошқа кўплаб мамлакатларидаги кутубхоналарнинг "олтин фонд"и ни ташкил этади.

Табийки, ушбу нодир асарлар ўз тадқиқотчиларини қутмоқда. Бизнинг давримизгача етиб келган бу бой меросдан бутун башарият равнақи йўлида оқилона ва самарали фойдаланиш — ҳар бир олимнинг вазифаси, таъбир жоиз бўлса, виждон бурчидир. Зотан, ана шу тенгсиз асарлар ва илмий мерос фақат бир миллат ёки халқнинг эмас, балки бутун инсониятнинг маънавий мулки ҳисобланади. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек: "Бу — бебаҳо бойлик, янги ва янги авлодлар учун до-нишмандлик ва билим манбаи, керак бўлса, янги кашфиётлар учун аjoyиб материалдир".

Ҳеч шубҳасиз, ўз тарихига, тўплаган тажрибага, дунёда энг қатта бойлик саналган интеллектуал салоҳиятга чуқур ҳурмат билан ёндашиш ҳар қандай давлатнинг моддий ва маънавий тараққиёти асосини ташкил этади. Ўзбекистонда бу борадаги халқаро ҳамкорлик ЮНЕСКО билан, айниқса, яхши йўлга қўйилган.

Анжуманда иштирок этган ва нутқ сўзлаган ЮНЕСКО Бош директори ўринбосари Хуберт Ги-зэн таъкидлаганидек: "Кейинги 40 йилда ЮНЕСКО Марказий Осиёда мулоқот ва тадқиқотларни қўнқураишга қаратилган бир қатор аҳамиятга молик ташаббусларга етакчилик қилиб келган. Олти жўнлан иборат бўлган, "Марказий Осиё цивилизациялари тарихи" деб номланган китоблар туркуми ушбу минтақанинг тарихи, маданияти ва илмий ютуқларининг ўта чуқур ва муҳим илмий тадқиқотлари самарасидир".

Шу ўринда ушбу туркум китобларни ёзишда таниқли ўзбек олимлари ҳам иштирок этаётгани, жумладан, тўртинчи жилдада Амир Темур салтанати ва теурийлар даври тарихи, маданияти, санъати қатта ўрин берилганини алоҳида эътироф этиш лозим.

Хали мамлакатимиз истиқлолга эришгунга қадар ҳам ЮНЕСКО Ўзбекистонга қатта қизиқиш билан қараб келган бўлса-да, ўзаро фаол ҳамкорлик муносабатлари мамлакатимиз мустақилликка эришгач янги босқичга кўтарилди. Ўзбекистон 1993 йил 29 октябрда ЮНЕСКОнинг тўлақонли аъзоси бўлди. Ўша пайтдаёқ ЮНЕСКО дастурига буюк мунаажим ва давлат арбоби Муҳаммад Тарагай Улуғбек таваллудининг 600 йиллигини нишонлаш тақлифи киритилди. Мирзо Улуғбек таваллуд санаси ЮНЕСКОнинг Париждаги қароргоҳида юксак даражада нишонланган Ўзбекистон билан ушбу халқаро таъкилот ўртасидаги ҳамкорлигининг янги асосдаги ривожини бошлаб берди.

Бу тадбирни шавкатли бобоклонимиз Амир Темур ҳазратлари муборак байрамларининг дебодаси дейиш ҳар томонлама тўғридир. Маълумки, Президентимиз Фармон билан 1996 йил "Амир Темур йили" деб эълон қилинди. 1996 йил апрел ойида Амир Темур таваллудининг 660 йиллик тўли нафақат Ўзбекистонда, ЮНЕСКО Бош Ассамблеясининг 28-сессияси қарариди мувофиқ, бутун дунёда кенг нишонланди.

Айниқса, 1995 йил август ойида ЮНЕСКО Бош директори Федерико Майорнинг Ўзбекистонга расмий таширифи, Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислон Каримов билан музокарали ва Ўзбекистон билан ЮНЕСКО ўртасида ҳамкорлик тўғрисида Меморандумнинг имзолаши, Самарқандда ЮНЕСКОнинг Марказий Осиё тадқиқотлари халқаро институтининг очилиши ҳамкорлигимиз соҳалари янада кенгайтирди. Ўзбекистон Республикасининг ЮНЕСКО ишлари бўйича Миллий комиссиясининг тўзилиши ўзаро алоқалар самарадорлигини оширишда муҳим қадам бўлди.

Истиқлол йилларида Самарқанд шаҳрининг 2750 йиллиги, Шаҳрисабз ва Қарши шаҳарларининг 2700 йиллиги, Термиз, Бухоро ва

Хива шаҳарларининг 2500 йиллиги, Тошкент шаҳрининг 2200 ва Марғилон шаҳрининг 2000 йиллиги, "Алпомиш" достони ҳамда Хоразм Маъмун академиясининг 1000 йиллиги кенг нишонланди. ЮНЕСКО томонидан Марказий Осиё мамлакатлари учун махсус дастур қабул қилинди.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Фанлар академияси, Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтида сақланаётган қўлэмалар халқаро муҳофазага олинди. Тошкентда сақланаётган Усмон Муҳафизнинг асл нусхаси эса "Жаҳон хотираси" рўйхатидан ўрин олди. Буларнинг барчаси мустақил Ўзбекистонимиз обрўси жаҳон ҳамжамиятида тобора ўсиб бораётганининг тасдиғидир.

Бу тадбирлар Ўрта асрларда яшаб ижод этган буюк аллома ва мутафаккирларимизнинг жаҳон тамаддуни ва маданияти ривожига қўшган муносиб улуши халқаро жамоатчилик томонидан нақадар юксак баҳоланаётганини яққол кўрсатиб турибди. Шу маънода, Самарқандда бўлиб ўтган халқаро конференцияда Ўзбекистон Президенти томонидан ушбу бой маънавий меросни бутун дунё олимлари билан биргаликда янада чуқур ўрганилиб, деган даъват ўртага ташлангани бежиз эмас.

— Дунё давлатлари тарихига қизиқанглигим бос Ўзбекистон алломалари ҳақида етарлича маълумотга эгаман, — дейди Жон Хопкинс университети қошидаги Марказий Осиё ва Кавказ институтини раиси Фредерик Старр. — Абу Али ибн Сино, Мирзо Улуғбек, Аҳмад Фарғоний, Абу Райҳон Беруний, Алишер Навоий, Заҳриддин Муҳаммад Бобур каби мутафаккирларнинг жаҳон илм-фани, маданияти ривожига қўшган ҳиссаси дунё халқларига яхши маълум. Бу эса, конференцияда иштирок этган Президент Ислон Каримов таъбири билан айтганда, халқингизнинг доимо бошини банд қўтариб яшашига ҳақли эканлигини кўрсатади".

Бинобарин, бутун биз — ўзбекистонликлар АҚШ, Буюк Британия, Италия, Хитой, Жанубий Корея, Германия, Франция, Япония, Ҳиндистон, Покистон, Миср, Индонезия, Саудия Арабистони, Кувейт, Россия, Озарбайжон ва бошқа бир қатор мамлакатлар олимларининг юртимиз ва халқимизнинг қўнча тарихига алоҳида қизиқишларини юксак қадрлаймиз.

Шуни истардикки, Шарқ қўлэмаларида сақланаётган улкан меросдан барча-барча инсонлар баҳраманд бўлсин. Уларни одамларга, авваламбор, ёшларимизга етказиш айни муддао бўлур эди. Президентимиз таъкидлаганларидек: "Мен ёшларимизга муружаат қилар эканман, уларга доимо: "Биз буюк аждодларимиз билан факх-ланишимиз, гурурланишимиз кешонқураиш билан ўзбекистон билан ушбу халқаро таъкилот ўртасидаги ҳамкорлигининг янги асосдаги ривожини бошлаб берди".

Хулоса қилиб айтганда, бутун дунё олимлари ва мутахассисларининг ўзаро илмий-амалий ҳамкорлиги униб-ўсиб келаётган навақирон авлод, талаба ва ёшларнинг ўзаро алоқалари учун ҳам, қолаверса, улар дунёнинг қайси жойида яшаши, қайси ёки маҳаллатида яшаши қўнча назар фарзидларимизга кенг йўл очиб берди билан ҳам ниятда муҳим аҳамиятга эга.

Буларнинг барчаси, ўз навбатида, Самарқандда бўлиб ўтган халқаро конференция материаллари мазмун-моҳиятини аҳоли ўртасида кенг тарғиб этиш, энг муҳими, Президентимизнинг ушбу нуфузли анжуманда сўзлаган нутқида белгилаб берилган вазифалар ижросини таъминлашга қўмаклашиш борасида фракциянинг депутатлари ва, умуман, партиянинг аъзоларининг янада фаол бўлишларини тақозо этади. Зотан, мазкур халқаро анжуманда кўтарилган масалалар "Миллий тикланиш" демократик партиясининг бош ғояси - миллий тикланиш ғояси билан уйғун ва ҳамоҳангдир.

Акмал САИДОВ,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси

Боқий мерос

Қуёш Шарқдан таралади

(иккинчи мақола)

VII асрдан бошлаб Шарқ мамлакатларида астрономияга бўлган эҳтиёж кундан-кунга ошиб борганлиги учун Дамашқ шаҳрида 744 йили дастлабки астрология обсерватория барпо қилинди. Манбаларда ёзилишича, бу расадхонада Наубахт исми аллома дастлабки тадқиқотларни бошлаган.

IX асрда Бағдод шаҳрида халифа ал-Маъмун томонидан барпо қилинган расадхона кўп томонлама, яъни ўрнатилган асбоб-ускуналар, қурилиш жиҳатига қўнча анча мукамал бўлган. Шунингдек, бу расадхонани қуришда ўша даврнинг етук олимлари ва усталари ўзаро ҳамкорликда ишлаганлар. Ушбу расадхонанинг барпо қилинишида улуг ватандошимиз Абу Абдуллоҳ Муҳаммад ибн Мусо ал-Хоразмийнинг хизмати қатта бўлгани манбаларда алоҳида қайд қилинган.

Эрамининг 865 йилидан бошлаб Самарқанд шаҳрида ҳам астрономик тадқиқотлар бошланганлиги маълум. Бу шаҳарда Муҳаммад ибн Аҳмад ибн Юсуф ас-Самарқандий астрономия бўйича илмий тадқиқотлар олиб бориб, ўз зижини яратган. Бу зиж Ибн Юнис исми аллома яратган "Зиж ал-кабир ал-Ҳакимий" номли китоб орқали маълумдир. Афсуски, бу улуг аждодимиз ҳақида бошқа маълумотлар йўқ, 748 йили ҳозирги Термиз шаҳрида таваллуд топган Муҳаммад ибн Али Ҳаким ат-Термизий ҳам астрономия илмида чуқур из қолдирган. Математика билан шуғулланган бу олим тақвим яратишда машҳур бўлган. Алломдан бизгача "Байан рисолайи солнома" асари етиб келган. IX аср охири X аср бошида Хирот шаҳрида Абул Қосим Абдуллоҳ ибн Амажур ат-Туркий ал-Харавий ҳам бу борада ижод қилган. Унинг аждодлари асли Фарғонадан бўлган. У ўз ўғли Абул Ҳасан билан ҳамкорликда "Аз зиж ал бади" номли асарини ёзиб қолдирган.

IX асрнинг биринчи ярмида астрономия илмида порлаган ёрқин юлдузларидан яна бири Муҳаммад ибн Муҳаммад ибн Тархон ал-Форобийдир. Аллома яшаган даврда ҳали астрология билан астрономия ўртасида аниқ чегара мавжуд эмас эди. Ал-Форобий ўзининг "Рисолат фи ма йасоҳу ва ма лам йасоҳу фи аҳкам ан-нуҳум" ва "Ихса ал-улум" асарларини ёзиб астрономия билан астрология ўртасидаги фарқни кўрсатиб берган.

МИРЗО УЛУҒБЕКНИНГ АСТРОНОМИЯ МАКТАБИ

Умумжаҳон маданий тараққиётини буюк илмий кашфиётлар билан бойитган Мирзо Улуғбек ўз даврининг маърифатпарвар ва жафокаш раҳаматси эди. У Самарқанддан туриб Мовароуннаҳрни Теурийлар салтанатининг олий ҳукмдори сифатида 40 йил бошқарди. Ана шу йиллар ичида Улуғбек Самарқандни дунёга донги кетган илм-фан, маданият ва маърифат марказига айлантирди. Бобоси Амир Темур, отаси Шохрух Мирзо каби илм-фан, санъат ва ҳунар аҳлиларига ҳомийлик қилибгина қолмасдан, шахсан ўзи илм ва таълим ишларига бош бўлди. Салтанатда аввал қатор мадрасалар, сўнгра дунёда тенги йўқ расадхона қуриб, уларда ўз даврининг таниқли олимлари иштирокида юқори савиядаги таълим ва тадқиқот ишларини олиб борди. Натижада Самарқанд Улуғбек даврида нафақат Мовароуннаҳр, балки бутун теурийлар салтанатининг йирқил илмий-маданий марказига айланди. Бу ердан кўплаб таниқли олимлар етишиб чиқди ва улар ўз даврининг нодир кашфиётларини амалга оширишди.

Тарихий манбаларга қараганда, Улуғбек Самарқанд астрономик мактабига асос солишчи фаолиятининг дастлабки йилларидаёқ бошлаб юборган. Самарқанддаги "олий мадраса" қурилишини эса Улуғбек ўша даврдаги олим ва меъморлар илмий кенгаши маслаҳати билан бошлаган. Бундай кенгаши Улуғбек Бухорода қуридиган мадрасача, яъни 1414-1416 йилларда ҳам ўтказган деб ҳисобласак, қўнчадаки, ўша даврлардан бошлаб олимлар кенгаши Улуғбек бошлиқлида Самарқандда муттасил ўтказилиб турилган.

Шуни таъкидлаш керакки, Самарқанд илмий мактабининг илк куртаклари Улуғбекнинг бобоси Амир Темур давридаёқ шакллана бошлаган эди. Аслида бу улкан илмий даргоҳнинг илдизлари жуда қадим замонларга бориб тақалади. Маълумки, Мовароуннаҳр ва Хуросонда илм-ҳунар, маданият ва фалсафий тафаккур анча эрта шаклланган эди. Эрамининг қадар IV-II асрлардаги оромий ва миҳхат ёзувлари, Туркистон ҳудудидан топилган VI-VII асрларга тегишли ўрхун-Энасой алифбосидаги қатор битиклар ҳам бу ерлик аҳоли қадимдан саводхон бўлганлигидан дарак беради.

Самарқандда маданият, санъат ва илм-фан ривожининг кейинги босқичи Соҳибқирон Амир Темур ва Теурийлар даврига тўғри келади. XIV аср охири ва XV аср бошларида Темур ва унинг авлодлари Самарқандда бошқа диний муассасалар (масжид, макбара, хонақоҳ) қаторида мадрасалар ва кутубхоналар ҳам қуришга бошлади. Ўша даврда Самарқандда қурилган Биҳихоним ва Муҳаммад Султон мадрасалари фикримиз далилидир. Айни пайтда, Темур Самарқандга йирқил олимлар, иқтидорли илму ҳунар намоёндаларини, шунингдек, нодир асар ва китобларни йиға бошладди. Самарқандда тўплаган илмий китоблар ва ада-

биётлар учун Арқ-қалъадаги Қўқсаройда шоҳона кутубхона ташкил этди. Ўзи эса уламо ва фузволар билан тез-тез суҳбатлар, илмий кенгаш ва мунозара-лар ўтказиб турди. Ўша даврда Темур ҳомийлигида Самарқандда яшаб иҳод этган турли олимлар: Саъдуддин ат-Тафтазоний, Мавлоно Аҳмад, Сайид Шариф Журжоний, Ҳожа Муҳаммад ал-Бухорий, Ҳожа Абдулмалик Самарқандий, Мавлоно Убайд, Мавлоно Абдуҷаббор, Аҳмад Кермоний, Хофиз Абрў, Ғиёсиддин Али, Низомиддин Шомийлар ўз даврининг таниқли ва машҳур олимлари эдилар.

МАРКАЗИЙ ОСИЁДА ТИББИЁТ ИЛМИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ

Минтақамизда тиб илмининг ривожланиши чуқур асосга эга. Қадим шаҳарда очилган хоналарнинг бирида тиббиёт ва фармацевтикада қўлланиладиган асбоблар жамланмиси қайд этилган. Тоғилманинг аҳамияти шундаки, улар орасида бугун тиббиётда мураккаб жарроҳлик амалиётларида қўлланилувчи асбобларга ўхшаш асбоблар учрайди. Бу ўрта асрларда Марказий Осиёда тиббиёт илмининг ривожланиши натижасида мураккаб жарроҳлик амалиётлари ўтказилганлигини тасдиқлайди.

Араблар босқинидан кейин улкан халифалик ҳудудда фуқаролар эркинлигининг таъминланиши ривожланишга янада кенгрок имкон яратди. Ўрта Осиёлик олимлар Византия кутубхоналарида сақланаётган тиббиётга оид китоблар билан таниша бошлади-лар. Уларнинг китоблари араб тилига таржима қилинди. Бундай имкониятдан фойдаланган олимлар орасидан тиббиёт соҳаси ривожига қатта ҳисса қўшган Абу Мансур Ҳасан ибн Нух ал-Қамарий, Абу Али ибн Сино, Абдураҳмон Ҳасан Алкуттоний Марвазий, Ҳаким Азракий, Бадруддин Муҳаммад ибн Баҳром Қалонасий каби тадбирлар етишиб чиқди.

Абу Мансур Ҳасан ибн Нух ал-Қамарий X асрда Бухорода яшаб ижод этган. У тиббиёт соҳасида қатта шухрат қозонди ва Амир Мансур Сомонийнинг ҳос табиби этиб тайинланди. У замонасининг йирқил олими Абу Бақир Зақария Розий билан суҳбатдош бўлиб, ўзаро таъриба алмашган. Шунингдек, буюк табиб Ибн Сино ҳам ундан дарс олган, унинг табобатдаги таърибасини ўрганган. Ал-Қамарийнинг "Китоб илал ал илал" (Қасаллар касалликлари китоби), "Мажмауий кабир дар адвийи муфрда" (Якка дориларнинг қатта тўплами), "Муолижати мансурий", "Рисола дар илоҳи амрози садр" (Қўрак касалликлари давоси ҳақида рисола), "Мақола дар марази истиско" (Истиско касаллиги ҳақида мақола) каби бир қатор асарлари тиббиёт тарихида қатта аҳамиятга эга бўлди ва Ибн Синодек йирқил сиймонинг етилишига замин ҳозирлади. Ал-Қамарийнинг бундан ташқари, "Рисола дар хамийти дойра", "Тино ва Муно", "Мақола дар бурҳон" каби асарлари ҳам бўлган. У "Тино ва Муно" асарида ўз замонасидаги касалликларнинг турлари ва уларни даволаш йўллари ҳақида сўзлайди.

Ал-Қамарийдан сабоқ олиб етук даражага етишган истеъдодли олим Абу Али ибн Сино тиббиёт фанида қатта бурилиш ясади. Бухоро шаҳрига яқин Афшон қишлоғида туғилган Ибн Сино ёшлигидан илмга чанқок бўлган. У ўз даврининг мураккаб шароитларига қарамай, доимо илмни бойитишга ҳаракат қилган. Устози ал-Қамарий билан касалларни даволаб шухрат қозонган Ибн Сино ўзининг назарий билимларини амалиётда кенг қўллай олиши билан ажралиб турган. Унинг илмга нақадар чанқоклигини халқ ўртасида афсонага айланган кичик бир воқеа ҳам кўрсатади. Айтишларича, Бухоро ҳукмдори Нух ибн Мансур хавфли касалликка дучор бўлганда ёш табиб Ибн Сино уни муваффақиятли даволайди. Бунинг эвазига эса шохдан сарой кутубхонасидан фойдаланишга рухсат берилиш сўрайди. Уни тиббиёт илмида дунёга машҳур қилган асари "Тиб қонунлари" беш томондан иборат бўлган. Асарнинг қиммати шунчалик юқори бўлганки, XII асрдаёқ қремонлик Герард томонидан лотин тилига таржима қилинган. Шундан сўнг ушбу асар узоқ асрлар давомида Европа университетларининг тиббиёт факультетларида асосий қўлланма вазифасини бажарган.

Ибн Сино илк бор инсон организмларининг ўрганиш мақсадида аширин жарроҳлик амалиётларини ўтказган. Бу иши учун ўшанда қўнчи таъқиб ва қўнғи олинса-да, олим фан учун ўз ғояларидан воз кечмайди. Буюк олим ўткир илм соҳиб бўлиши билан биргаликда, нозик қалб эг

Бизнинг шарҳ

ЕВРОПАРЛАМЕНТНИНГ
ЯНГИ ТАРКИБИ

фар аъзоси бўлган. Алянс аъзолари Европа Иттифоқини ислоҳ қилиш, очиклик, демократия, мамлакатлар суверенитетини ҳурмат қилиш, иқтисодий ўсишни таъминлаш масалаларига эътибор қаратиб келади. Улар тадбиркорликни эркинлаштириш, эркин савдо ва ҳалол рақобатни ривожлантириш, давлат томонидан назоратни пасайтириш, солиқларни камайтириш, тоза энергетика ва энергетика хавфсизлигини таъминлаш, муҳожирликни назорат қилиш, қочқинларга бошпана бериш масаласида суистеъмолчиликларга йўл қўймаслик масалаларини илгари суриб келади.

1976 йилда тузилган "Халқ партияси" намоёндалари трансатлантика шартномасини имзолашга даъват этиб келади. Улар агар АҚШ билан ушбу ҳужжат тасдиқланган бўлса, ҳар бир Европа оиласи йилига 545 евро миқдорига қўшимча даромадга эга бўлишини эслатишади. Европа Иттифоқи сиёсий институтларида ҳамда Европа кенгашида уларнинг вакиллари мавжуд. Партия 73 та жамоавий аъзо, 39 мамлакатдаги миллий партияларни бирлаштиради. Улар қўшимча иш ўринларини яратиш таклифини илгари сурмоқда. Таълим соҳасига инвестиция ҳажмини ошириш, соҳада изчил ислохотлар олиб бориш масаласини ҳам кун тартибига қўйган. Молия бозорининг шаффофлиги ҳам назоратда бўлиши керак, деб ҳисоблайди. "Халқ партияси" экология, тоза техника микдосида Европани етакчи қилиш керак, деган ғояни кўтариб келмоқда. Бундан ташқари, қайта тикланган энергия манбалари умумий энергетика балансини камидан 20 фоизгача ошириш йўлида жон қўйдириб келмоқда. Европа дунёнинг турли минтақаларидан малакали мутахассисларни таклиф этиб, миллий иқтисодиётни рақобатбардобо маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳисобига ривожлантириш кераклигини бот-бот эслатиб туради.

Брюсселдан тарқатилган сўнгги маълумотга кўра, 2019 йилгача фаолият юритадиган янги таркибдаги парламентда бу сафар ҳам Европа халқ партияси энг кўп 751 ўриндан 212 тасини банд этадиган бўлди. Лекин бу аввалги сайловдан анча камроқ, 2009 йилда халқпарварлар 766 мандатдан 274 тасини қўлга киритишганди. Қутилганидек, демократлар ва социалистлар тараққиёт альянси 186 та депутатлик ўринини эгаллашди. Либераллар ва демократлар альянси учинчи, "Яшиллар" тўртинчи, ислохотчилар ва консерваторларга бешинчи ўрин насиб этган.

Европарламент — Европа Иттифоқининг қонунчилик идораси бўлиб, депутатлар Евроиттифокга аъзо мамлакатлар фуқаролари томонидан тўғридан-тўғри сайланади. 1958-1974 йилларда Европарламент депутатлари миллий парламентлар

томонидан сайланиб келганини эслатиб ўтиш жоиз. Шу йилнинг 22-25 май кунлари 28 та давлатда 8-чиқриқ Европа парламенти сайловлар ўтказилди. Европарламентга депутатларни сайлаш учун партиялар 5 фоизлик маррани эгаллашлари керак. Депутатларнинг ваколати 5 йил этиб белгиланган.

Кўни кеча бўлиб ўтган сайловдан сўнг парламентдаги ўринлар сони 766 тадан 751 гача камайтирилди. Бунга ўтган йили Хорватиянинг Европа Иттифоқига қабул қилингани сабаб бўлган. Депутатлар сони бўйича энг юқори ўринда турувчи Германия энди аввалгидек 99 та эмас, 93 та депутатга эга, яъни 800 минг фуқарога бир нафардан депутат тўғри келаётди. Малада эса 80 минг фуқарога бир нафардан ўрин ажратилган (бу Германия аҳолисидан 11 баробар кам деганидир). Болгариянинг эса парламентда 17 нафар депутати бор. Яна 11 мамлакат биттадан депутатлик мандатини йўқотган. Европа Иттифоқи тартиб-қоидага кўра, Европарламент депутати ҳукумат аъзоси ёки миллий парламент аъзоси бўла олмайди. Европа Иттифоқининг кенгайиши ҳисобига 1981 йилда Грецияда, 1987 йили Португалия ва Испанияда, 1995 йилда Швецияда, 1996 йилда Австрия ва Финляндияда, 2007 йилда Болгария ва Руминияда ҳамда 2013 йилда Хорватияда Европарламентга мундан аввал сайловлар ўтказилган.

Европарламент 1957 йилда ташкил этилган. Қонун чиқарувчи олий идора — Еврокомиссия қонунчилик ва бюджет масаласини назорат қилиш ҳуқуқига эга. 2009 йилда бўлиб ўтган сайловдан сўнг бюджет комиссияси Европа Иттифоқининг бюджетини 133,8 миллиард евро этиб белгилади. Лиссабон шартномасига мувофиқ Европарламентга Еврокомиссия раисини сайлаш масаласи топширилган. Парламент аъзоларининг 3 дан 2 қисми комиссияга ишонсизлик билдирган тақдирда у истеъфога чиқарилади. Европарламентда қонуний рўйхатга олинган 12 партия мавжуд. Булар Европа халқ партияси, Европа социалистлар партияси, Европа Либерал демократлар ва ислохотчилар партияси, Яшиллар, Консерватор ва ислохотчилар альянси, Европанинг эркинлиги ва демократияси учун ҳаракати, Демократик партия, Эркин альянс, Миллий ҳаракат альянси каби партиялар мавжуд. Парламент бир йилда бор-йўғи 12 ҳафта ишлайди. Мазкур идора Франциянинг Страсбург шаҳрида жойлашган бўлса-да, унинг қўмиталари Брюссель ёки Евроиттифокга аъзо мамлакатлар ҳудудидан иш юритади. Европарламент қотибети ва унинг бир неча бўлинмалари Люксембургда ҳам бор. Депутатлар дахлсизлик мақомига эга.

Азимжон ПУЛАТОВ

ДУНЁДАН
ДАРАКЛАРПланшетларга
талаб кучаймоқда

Дунё бўйича планшетларга бўлган талаб йилдан-йилга ортиб бормоқда.

Маълумотларга кўра, жорий йилнинг биринчи чорагида халқаро бозорида қарийб 58 миллион дона ана шундай техника воситаси сотилган. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 30 фоиз кўпдир.

Нохуш ҳолат

Колумбиянинг Фундасион шаҳрида автобус ҳалокатга учраган.

Оқибатда қирққа яқин мактаб ўқувчилари ҳалок бўлган. Унга яқин болаларга тез тиббий ёрдам кўрсатилган. Шифокорларнинг сўзларига қараганда, ушбу автобус ўқувчи-ёшларни саёхатга олиб кетаётган бўлган. Мамлакат президенти ҳалок бўлганларнинг оила аъзоларига ҳамдардлик билдирди. Қўзатувчиларнинг фикрича, нохуш воқеа ҳайдовчининг эътиборсизлиги туфайли содир бўлган.

Қўлбола валюта
аниқланди

Перуда қалбаки пул ясовчилар қўлга олинган.

Улар сохта пуллари АҚШга болалар китоблари ичига яширган ҳолда ўтказётган пайтда қўлга олинган. Божхона хизмати ходимлари Лима шаҳридаги аэропорт омборларининг бирида Нью-Йоркка жўнатилаётган болалар китобларининг йирик туркумини текширганида ҳар бир китобнинг ичидан бир нечтадан доллар яширингани маълум бўлди. Мазкур воқеа юзасидан текширув ишлари бошлаб юборилган.

Болқонда кучли
сўв тошқини

Болқон ҳудудидан юз берган сўв тошқини оқибатида қарийб 50 нафар одам ҳалок бўлган.

Маълумотларга кўра, уларнинг 27 нафари Босния ва Герцеговинада, 16 нафари Сербия ва бир киши Хорватияда қурбон бўлган. Соҳа мутахассисларининг фикрича, мазкур табиий офат минтақадаги энг кучли сўв тошқинларидан бири саналади.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

Рангин дунё

Қўҳна Эладани муқаддас қадамжоларидан бири бўлмиш бу шаҳар ҳақиқий маънода тинчлик рамзи бўлиб келган. Олимпия ўйинларига асос солган шаҳар жангу жадаллардан кўра спорт мусобақаларининг гувоҳи бўлган, десак муболага бўлмайди. Айнан Олимпия шаҳари давлатларга бўлиниб кетган эллиларни бирлаштириб, уларни ҳаққоний беллашувларга чорлаган.

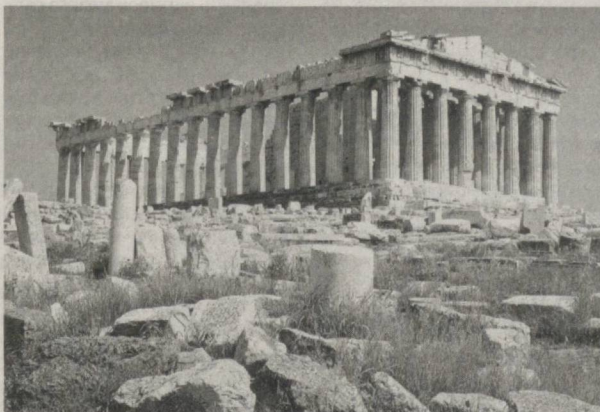
Олимп ва олимпиада тарихи узок-узокларга бориб тақалади. Тарихий манбаларга кўра, энг биринчи олимпия ўйинлари эрамизга қадар 776 йилда бўлиб ўтган. Бу расман қайд этилган сана. Бироқ, унга ҳам бундай олимпиадалар ўтказиб турган. Бугунги кунда афсонавий Олимпнинг аввалги кўринишидан асар қолмаган бўлса-да, шаҳар харобаларига қараб ўша давр руҳи сезилиб туради. Айниқса, Зевс шарафига қурилган эски ибодатхона деворининг қолдиқлари, юнон маъбудлари акс эттирилган ҳайкаллар, бронза ва мармардан ишланган устунлар, ғалаба нашидасини сураётган олимпиячиларнинг портретлари ҳали ҳамон инсониятни жунбушга солиб келади.

Гера маъбудаси шарафига қурилган ибодатхона эса антика хусусиятларга эга. Унинг устунлари мовий осмон теграсида оппоқ бўлиб кўринади. Юнон заминиданги энг кўҳна ибодатхона бундан 2600 йил аввал ёғочдан қурилган. Ибодатхонанинг биргина пойдевори тошдан бўлиб, томи черепица билан қопланган эди. Ичкарига фақат эшиклар орқалигина ёруғлик тушиб турган. Айнан шу жойда Зевс ва Гера маъбудларининг тахтда ўтирган ҳайкали, уларнинг ёнида соқоли узун яна бир маъбуд Арес

ёҳуд Гермес ҳайкали жой эгаллаган эди. Айни пайтда музейга айлантирилган ибодатхонада турфа нобъ топилмалар ҳам сақланиб келинмоқда. Улар орасида фил суягидан ясалган ўйин-бронза, Элада шохзи Ифитнинг қоралар, дилла ва ҳоказо буюмлар намойишидан тўғилган.

Ушунда Гера ибодатхонасининг асосий безакларидан яна бири — Фолиблар столи эди. Аввалда олимпиада голиби учун Столдан тайёрлаб қўйилган гулчамбарли тож турган. Ушунда бундай гулчамбарлар лаврдан эмас, балки зайтун баргларида ясаларди. Фолиблар столи машҳур ҳайкалтарош Фидий шогирди Колотон томонидан ишланган. Археологлар учун Гера ибодатхонаси катта бир хазинанинг ўзгинаси. Яқинда унинг пойдевори остида ундан-да қадимийроқ иккита ибодатхона девори топилди. Зиёратчиларга бунинг тарихини эринмай сўзлаб берувчи экскурсоводларнинг таъкидлашча, 1877 йили ҳам айнан шу ердан машҳур ҳайкалтарош Проксителнинг "Гермес ва Дионис" номли ҳайкали топилган экан.

Гера ибодатхонасидан шарқда қачонлардир ярим доира шаклидаги иншоот бўлган. Иншоот сув омбори ва унча катта бўлмаган ибодатхонадан иборат эди.

Олимпия ўйинлари:
тинчлик ва тотувлик рамзи

Бу ерда йигирмага яқин Рим императорлари ҳайкали соҳибининг шон-шувратидан дарак бериб турган. Унинг ёнидан жой олган ўттизга яқин хазинагоҳларда юнон шаҳар-давлатларида тегишли хайру эҳсонлар сақланган. Кичик ибодатхоналарнинг бошида Метроон ("Она") ибодатхонаси турган. Афсоналарга кўра, шаҳарга Геракл кириб келади. Бунга эшитган элладик аёллар Афина маъбудасидан эр-йигитларнинг жангу жадаллардан соғ-омон қайтишини, уларнинг насли бундан кейин ҳам давом этишини сўраб илтижо қилишади. Уларнинг илтижоси қабул бўлган, шаҳардаги кичик ибодатхоналарнинг энг каттасига "Метроон" номи берилди.

Маълумотларга кўра, Олимпия ва унинг атрофи тақорланган мас иншоотларга бой бўлган. Дунёга донги кетган Стадий (стадион) Олимпиянинг шимоли-шарқда, Крон тепалиги пойида жойлашган эди. Ҳозирда ушбу стадионда археологик қазималар олиб борилмоқда. Тарихий манбаларда қайд этилишича, ушбу стадион ҳозиргиларидан анча фарқ қилган. Унинг биронта ҳам тош ўриндиги бўлмаган. Энг қизиғи, ушунда стадион дегадана томошабинлар турган минбар эмас, балки беллашув ўтказилган жой тушуниланган.

Ҳар тўрт йилда бир маротаба ўтказилган Олимпия ўйинларида спортчидан кўра томошабин кўп бўлган. Ушунда Булевертион дар-

возаси (Кенгаш биноси) қаршида ўйинчилар олимпия қасам-ёдини қабул қилган. Мазкур қасамёдини бузган инсон "жари-ма"га торилиб, гирромлар боғи яна битта ҳайкалга кўпайган. Булевертион усти очик тўртбурчак ҳовлига ўхшаш жой эди. Айнан шу ердан туриб спортчилар белгиланган беллашув майдонларини эгаллаган. Олимпия ўйинлари асосан июнь ойининг ўртаси ёки охирида ўтказиларди. Ўйинлар бошланишидан анча аввал жарила бутун Греция бўйлаб спорт байрамнинг ўтказилиши вақтини маълум қилишган.

Олимпиада узоғи билан беш кунгача давом этган. Зевс маъбудига қурбонлик келтириш маросимидан сўнг, ўйинларга старт берилган. Ушунда асосий баҳо спортчининг жисмоний тайёргарлиги, абжирлиги ва кучига қараб белгиланган. Олимпия ўйинларига киритилган спорт турлари ва шартлари йил сайин ўзгариб турган. Шунга қарамай, олимпиада ҳар сафар югуриш мусобақаси билан бошланарди. Сабани спортнинг бу тури греклар орасида энг қадимий ва оммабопи эди. Югуриш чоғида вақт ҳисобга олинмаган. Маррага ким биринчи бўлиб етиб келса, ўша голиб саналган.

Стадиондан жануброқда отчопар жойлашган бўлиб, бу ерда спортчилар от ва унга қўшилган араваларда беллашган. Спорт-

нинг ушбу турини ҳам греклар ниҳоятда хуш кўрган. Бироқ, отлар устиданги мусобақалар тотализатор ёки пул учун ўйналмасди. Бундай ўйинлардан халқ ҳақиқий маънода ҳордиқ чиқариб, ўзига хос эстетик завқ олган. Қолаверса, томошабинларнинг ҳар бирида жонажон шаҳрининг голиб бўлиш истаги бор эди.

Олимпия ўйинлари ўзининг ҳозирги нуфузига анча кейин эришди. Халқаро олимпия қўмитаси (ХОК) қарори билан 1896 йили дастлабки замонавий олимпиада яна Греция заминидан ўтказилди. Мазкур олимпия ўйинларида дунёнинг 13 мамлакатидан келган 311 нафар атлет спортнинг 9 тури бўйича ўзаро беллашди. Олимпия хартиясида қайд этилишича, олимпиада ҳаракати

нинг асосий мақсади спорт орқали ёшларда дўстлик, ўзаро ҳурмат ва инсонпарварлик туйғуларини шакллантиришдан иборат. Шундан бери Олимпия ўйинлари тинчлик-тотувлик рамзи бўлиб келмоқда.

Бугун муқаддас Олимпияга исталган транспорт воситасида етиб олиш мумкин. Харобага айланган тилларанг "Микен" лагуна хали ҳамон мустаҳкам Тиринф деворлари сайёҳлар эътиборидан четда қолмайди. Шу ва бошқа тарихий иншоотлар атрофида ташкил этилган сайёҳлик маркази, шунингдек, ажойиб археологик бог Олимпиянинг биз тилга олмаган сирларидан воқиф этиши, шубҳасиз.

Зафар МУХАММАД

Буйракларда тош бўлса...

Организмни тозалашда буйраклар алоҳида аҳамият касб этади. Ловиясимон шаклга эга буйрак 3-6 см. бўлиб, организмнинг бел қисмида, қорин пардадан ташқарида жойлашган.

Буйракларда ҳаётий жараёнларнинг ўз вақтида ва маромида кечиши учун иқлимий шароитлар, йил фасллари, овқатланиш муҳим ҳисобланади. Шунинг учун буйракларда тош ҳосил бўлиши биргина нотўғри овқатланишдан келиб чиқмайди. Узоқ вақтгача кўрқувда яшаш, бесаранжомлик, руҳий тушқунлик каби омиллар буйракларда тош ва тузлар тўпланишига сабаб бўлиши мумкин. Буйраклардан тош ва тузларни чиқариб юборишнинг синалган усуллари кўп. Масалан, калий тузлари буйракларда сийдик ажралишини кўпайтиради. Калий эса полиз маҳсулотлари ва меваларда кўп учрайди. Халқ табobatiга кўра, яхши тайёрланган 200 грамм сабзи шираси, 400 гр. сельдерея, 20 гр. петрушка, 30 гр. лимон суви аралаштириб, бир кунда 1 марта 50 грамм овқатдан 1 соат олдин ичилса, буйракдаги тошнинг эришига ёрдам беради. Ушбу муолажа бажарилган пайтда ҳар кун икки ванна қабул қилиш керак. Ванныдан сўнг ҳар доим бел соҳасини иссиқ сақлаш лозим. Бундан ташқари, лимонли чой, узум барги қайнатмеси, ялпиз дамламаси ҳам буйракдаги тош ёки тузларнинг силжишига ёрдамлашади. Марваридгул гуллари, қайин барги, арча, укроп ва петрушка меваси, қора маржон гуллари, қора зира, гул япроқ ўти, қирқ бўгин ўти, ер тутининг барглари ҳам буйрак фаолиятини яхшилаши шубҳасиз.

БИЛАСИЗМИ?

Қушлар орасида қақатгина қолибри орқага қараб уча олади.

Африка филларининг бор-йўғи тўрттагина тиши бор.

ТУРФА ОЛАМ

Кўҳна манзил

МЮНХЕН (ГЕРМАНИЯ) ЧЕККАСИДАГИ ФРАЙХАМ ХУДУДИДА АРХЕОЛОГЛАР ҚАДИМГИ РИМ ДАВРИГА ХОС АҲОЛИ ТУРАР ЖОЙЛАРИГА ДУЧ КЕЛИШГАН.

Бир неча ҳафта давом этган қазилмалар чоғида мутахассислар томонидан жуда кўп ноёб топишлар, жумладан, бронза асрига оид суяк қолдиқларига қадар топишган. Қолаверса, археологлар ўша пайтда қурилган қадимги уйлар, қудуқ ва қашонлар чизмасини тиклашга муваффақ бўлишди. Олимлар металл ва сопол бўлаклари қараб, топишлар ёшини ҳам аниқлади. Унга кўра, қадимий уйлар эраизмга қадар VII-VI асрларга тегишли бўлиб чиққан. Худуддан топишган катта печлар ҳақиқатан ҳам ушбу турар жойлар қадимги Рим даврида қурилганидан далolat беради. Ушунда бу каби печлардан, асосан, пишиқ гишт тайёрланган. Айтиш жоизки, яқин уч йил ичида Фрайхам худудида замонавий турар жой бинолари барпо этилади. Салкам 250 гектар майдонни эгаллаши кутилаётган уйларга 20 мингдан зиёд аҳоли кўчиб ўтиши кутилмоқда.

Японча кўзойнак

СИХАТ-САЛОМАТЛИКНИ БИРИНЧИ ЎРИНГА ҚЎЮВЧИ ЯПОН КАШШОФЛАРИ НАВБАТДАГИ ТЕХНОЛОГИК ИШЛАНМА — КУЧЛИ ЧАРЧОҚҚА ҚАРШИ АНТИҚА КЎЗОЙНАК ЯСАШГА БЕЛ БОГЛАШДИ.

Уларнинг таъкидлашича, кўзойнакка ўрнатилган "девайс" кўз сетчаткасидаги арзимас ўзгаришларни ҳам дарров илгартириш. Мазкур ўзгаришлар ҳақида кўзойнак эгаси зум ўтмай хабардор қилинади. Бундай хабар даставвал кўзойнакдаги уч сенсорли қурилма ёрдамида ёзиб олинади. Сўнгра, блутус канали орқали ўша одамнинг уяли телефони ёки планшетида жўнатилади. Хабар низоҳасида эса "танарфус қилишнинг вақти етди", деган огоҳлантирувчи ёзув пайдо бўлади. Айтиш пайтда янги ишланма синон жараёндан ўтмоқда. Кўзойнакнинг намунавий нусхаси шу йилнинг кузига омма эътиборига ҳавола этилса, 2015 йилдан кенг миқёсда ишлаб чиқарила бошланади.

3.ЗОИРЖОНОВ тайёрлади

"Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси девоний партиянинг уч турдаги бўклетлари (150 граммлик силлиқ қоғозда, рангли 4+4, 100 000 дон) ҳамда партия рамзи туширилган кўндалик (А5 форматда, 1000 дон), ручка, пакет (қоғоз ва елим), кўкрак нишонни ва тарғибот баннерларини тайёрлаш учун тендер эълон қилади.

Мурожаат учун телефонлар:
244-14-98, 239-45-77, факс: 239-45-53"

ЎЗМТДП Қашқадарё вилоят Кенгаши партия Шахрисабз туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси Насиба Жамоловага турмуш ўртоғи

Аъзам ЯХЎЕВнинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирди.

Акция

Ҳар бир фарзандга — меҳр, эътибор

Пойтахтимиздаги "Тошкент-Ленд" боғида 1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига бағишланган хайрия тадбири ўтказилди.

Мамлакатимизда ҳар бир болага алоҳида эътибор ва меҳр берилади. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил февралдаги қарори билан тасдиқланган "Соғлом бола йили" Давлат дастури, Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистонда болалар фаровонлигини таъминлаш бўйича Ҳаракат дастури" ва бошқа қонун ҳужжатлари болаларни ҳар томонлама ҳимоя қилиш, уларнинг баркамол бўлиб вояга етишларида дастуриямал бўлмоқда.

"Соғлом авлод учун" халқаро хайрия фонди, "Сен ёлғиз эмассан" болалар жамоатчилиги жағғармаси, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими ҳамда Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирликлари, Тошкент вилоят ва шаҳар ҳокимликлари ҳамкорлигида ташкиллаштирилган байрам акциясида Тошкент шаҳри, Тошкент ва Сирдарё вилоятларида жойлашган Меҳрибонлик уйлари, Гулистон болалар шаҳарчаси, "SOS Bolalar mahallalari" тарбияланувчилари, юрт осойишталиги йўлида халок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг фарзандлари, ижтимоий ҳимояга муҳтож, боқувчисини йўқотган кам таъминланган темирйўлчи оилалар, шунингдек, "Мен ва mening ҳуқуқим" республика болалар форуми иштирокчилари қатнашди.

Акцияни ўтказишдан қўзланган ягона мақсад баркамол авлодни тарбиялаш, истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш, ота-она меҳридан бебаҳра ўсаётган болаларга меҳр улаштириш. Таъкидланганидек, бу каби тадбирлар "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жағғармасининг ўзига хос сарҳисоби бўлиб, уни нафақат байрам арафасида, балки йил давомида ўтказиш белгилаб олинди.

Шу кун болалар учун боғ худудида жойлашган барча кўнгулчор аттракционлар бепул ташкил этилди.

Ҳасан ҲОЖИЕВ

Қадриятларимиз

Уста заргарлар сулоласи

Ер юзида биргина бўлса-да аёл зоти бор экан, заргарнинг хунари ўлмайди. Нозик дид билан ишланган бежирим тақинчоқдаги кўзни қамаштирувчи қимматбаҳо тош, дур ва ёқут ўзаро уйғунлашиб яхлит бир санъат дурдонасини пайдо қилади.

Маълумки, заргарлик қадимдан ўзбек усталари томонидан қадрланиб, авлоддан-авлодга ўтиб келаётган энг нафис ва кўҳна санъат тури ҳисобланади. Бу санъат ҳозирги замон заргарларининг жуда бой аъёналарга эга бўлган ижодида янада раванқ топилади. Мустақиллик йилларида юртимизда халқ амалий санъати турларини ривожлантириш, уста-хунармандларни қўллаб-қувватлаш мақсадида давлатимиз томонидан янада қулай шарт-шароитлар яратиб берилди.

Ўзбекистон халқ устаси, уста-заргар Фасхиддин Дадамуҳаммедов ҳам кўп йиллардан буён шу йўналишда ишлатишлар олиб бориб, заргарлик соҳасида катта муваффақиятларга эришиб келаётган истеъдод эгаси, гўзаллик яратувчидир. Даставвал заргарлиқни шунчаки хунар сифатида ўрганган Ф.Дадамуҳаммедов 1975 йили Тошкент театр ва рассомчилик институти (ҳозирги Камолиддин Бехзод номидаги миллий рассомлик ва дизайн институти)нинг рассомчилик бўлими, санъат назарияси ва ихтисоси йўналиши бўйича ўқишга кирди ва уни муваффақиятли тугатди. Фасхиддин ака бир неча йил амалий-безак санъати музейида ишлади. Шу даврдан бошлаб унинг қалбида заргарликка меҳр уйғонди.

УЧ КЎЗАЧА ТАҚИНЧОЎНИНГ СИРИ

Уста, асосан, билағузук, узук, сирға ва маржон ясади. Бухоро, Андижон, Самарқанд, Сурхондарё, Қашқадарё заргарлик мактаблари ҳамда уйғур мактаби усталарининг аъёналарига таянган ҳолда иш юритади. У яратган заргарлик буюмлари шаклан замонавий, нафис ва техник жиҳатдан нозиклиги билан ажралиб туради. Уста яратган ҳар бир санъат асарига қадимийлик ва замонавийлик уйғунлашиб кетган. Устанинг ишини кузатар экансиз, шунчаки, заргарлик билан чекланмаганлиги кўзга ташланади. Ҳар бир буюмнинг тарихини ўрганиб, унинг шакл-шамойилига таъ-

риф келтиради. Масалан, қадимдан Сурхондарёдаги тақинчоқларда кўзача шакли акс этган. Сабаби, воҳада сувга эҳтиёж бўлган. Сувни тимсоли сифатида уч кўзача деган зирак ва тумор тақинчоқларни тақийш бежизга эмаслиги келтириб, ўтди усто.

Мукаммал яратилган буюмларни уста, асосан, мелхиор, дур, қумуш, феруза, маржон ва садафдан ясади. Буни андижонча қашқар балдоғи, бухороча билағузук, фарғонача тумор, тошкентча зеби-гардон ва ойнали зираклар мисолида кўришимиз мумкин.

Юртимиздаги Халқ амалий санъати ва Давлат санъат музейида қаҳрамонимиз ижодидан ўрин олган бир қанча заргарлик намуналари сақланиб келинмоқда. Касбига бўлган муҳаббати ва изланувчанлиги натижасида уста-заргар Фасхиддин Дадамуҳаммедов Президентимиз Фармонида асосан «Ўзбекистон халқ устаси» унвонига сазовор бўлди.

— Яхши заргар кўлга киритган ютуғи билан чекланиб қолмайди. Тинимсиз ижод қилиб, янгилик ярати оلسагина халқ ҳурматини қозонади. Зеро, ҳар бир буюртмачи бетакрор, антиқа буюмга эга бўлишни исташи сир эмас. Бу эса заргарнинг маҳорати ва дунёқарашидан келиб чиққан ҳолда яралади. Шу боис ҳам мен ясаётган буюмларимда бир хилликдан қочаман. Заргар, энг аввало, табиатан кўркем безатилган ранг-баранг хомашё, қуёшдек жилланувчи олтин, нафис тусли қумуш, тусланувчи ва товланувчи қимматбаҳо ва ярим қимматбаҳо ярқирама тошлар, дур, маржон, садаф, шиша, чинни, сир, лок ва бошқа ашёлардан моҳирона фойдалана билиши керак. Биргина буюмни яратиш учун аввало, металлга ишлов берилади. Яратилган буюмнинг турига қараб нақш босиш, зарб қилиш, болғалаш, зарҳаллаш, ранг бериш, тошни кесиш ва кирралаш ишлари олиб борилади. Шундангина қўлимиздаги совуқ металл қуёш нуридек ярқираб, кўзни қамаштирувчи ва товланувчи заргарлик буюмига айланади, - дейди уста.

Дилфуза РЎЗИЕВА,
"Milliy tiklanish" муҳбири

1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кун

"Юлдузча"да доимо қизиқарли

Махсус жиҳозланган майдончада мириқиб ўйнаётган, кўшиқ куйлаётган, шеър айтаётган кичкинтойларни кўриб қимнинг завқи келмайди, дейсиз. Болажонларнинг дам олишлари, овқатланишлари, турли ривожлантирувчи машқлар билан шуғулланиши учун қулай, кенг, ёруғ ва озода хоналарни кўриб баҳри дилингиз очилади.

Жиззах шаҳридаги 7-сон "Юлдузча" номи мактабгача таълим муассасасида келажак эгаларининг баркамоллиги ва соғлигини таъминлашга қаратилган барча шарт-шароитлар муҳайё этилган. Тажрибали педагог Машхура Эшонқулова раҳбарлик қилаётган "Ниҳол" гуруҳида бўлиб, бунга яна бир бор амин

бўлди. Болалар қўли билан ясалган, шаклан оддий бўлса-да, чиройли буюмлар, турли ўйинчоқлардан иборат табиат буюмлари ташкил этилган.

Конституциямиз, давлатимиз рамзлари, йўл ҳаракати қоидаларига бағишланган расмий ва безакли деворий лавҳалар эса болажонларни

ҳаётга тайёрлашга хизмат қилади. Тиниб-тинчимас тарбиячи техник воситалардан кенг фойдаланиб, машғулотларнинг қизиқарли ва таъсирчанлигини таъминламоқда.

"Қалдирғоч" гуруҳи етакчиси "Йил тарбиячиси" вилоят кўрик-танлови иштирокчиси Муножот Муродова кичкин-

тойлар тарбияси учун тажриба ва маҳоратини аямаятганлиги боис ҳамиша ҳурмат-эътиборда. Гуруҳдаги болажонлар ҳам турли тадбирлар ўтказишда фаол.

Муассасада 170 нафар болажонларнинг жисмоний ва маънавий жиҳатдан соғлом, баркамол бўлиб вояга етишида 18 нафар малакали педагог ва тарбиячиларнинг ҳар бири изланишда эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Муассасада инглиз тили, мусиқа, бадий гимнастика, шахмат-шашка каби ўнга яқин тўғараклар фаолият юритапти. Вилоятда ўтказилган шахмат-шашка мусобақасида тарбияланувчиларга учинчи ўрин насиб этди. Бадий гимнастика ва миллий курашда эса фахрли ўринларни эгаллашди. "Яшил чирок" кўрик-танловининг шаҳар босқичида бу йил кичкинтойларга биринчи ўрин насиб қилди.

Яқинда муассасада "Фавкулдда вазиятлар — болалар

ТАХРИР ХАЙЪАТИ: Сарвар ОТАМУРАТОВ, Аҳор АҲМЕДОВ, Нозим ХАБИБУЛЛАЕВ, Сувон НАҲИДИДИНОВ, Муҳаммадjon КУРОНОВ, Рафуржон МУҲАМЕДОВ, Улугбек МУҲАММАДИЕВ, Жалолиддин САФОВЕВ, Аҳтам ТУРСУНОВ, Рустам ҚОСИМОВ, Абдуғафур МАМАТОВ, Арслон ЭШМУРОДОВ

Бош муҳаррир ўринбосари: Исмаи ХУДОЕВ

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ: Тошкент-100000, Амир Темури кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди

ТЕЛЕФОНЛАР: (8-371) Қабулхона 234-69-55, Парламент ва партия ҳаёти бўлими (факс): 234-01-47

Бош муҳаррир ўринбосари 234-87-74, Бухгалтерия 234-87-73. Компьютер хонаси 234-86-41.

Ҳажми 4 босма табоқ офсет усулида босилди. Қоғоз бичими А-2

«ШАРҚ» навириет-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Қорхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй

Газета ҳафтанинг чоршанба кун чикади. 2008 йил 29 октябрда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган. Буюртма — Г 527, Адади — 11373. Газетанинг баҳоси келишилган нарҳда.

Навбатчи муҳаррир: Шоҳида ДАМАНОВА

Навбатчи: Умида УЗОКОВА

Саҳифаловчи: Акбар ШОДИЕВ

Электрон почта: e-mail: mtiklanish@mail.ru

Босишга топшириш вақти — 21.30.

Тоширилди — 22.50.

ISSN 2010-7714